
AGENDA

Omschrijving: PMT PAS
Voorzitter: (10)(2e)
Notulist:
Vergaderdatum en tijd: 5 juni, 10:00-13:00 u.
Locatie: IPO, Carbonarazaal
Deelnemers:

(10)(2e)

Afwezig:

cc.:

(10)(2e)

Omschrijving	Stukken	Tijdsindicatie
1. Mededelingen en verslag vorig PMT	Verslag	10:00-10:05
2. Nabespreking BO 4 juni en OGO 3 juni	Ja	10:05-10:20
3. Stand van zaken en acties PAS na RvS	Ja	10:20-12:30
4. Monitoringsrapportages	(10)(2e)	12:30-12:40
5. Doelensysteem Natura2000		12:40-12:50
6. Wvttk	-	14:20-14:30

Acties na uitspraak RvS inzake PAS

buiten verzoek

Doorgaan en/of aanpassen; de “to do lijst”.

buiten verzoek

buiten verzoek

5. Opdracht hergebruik Aeries na RvS

- Analyse toekomstige bruikbaarheid onderdelen AERIUS; bezien wat je moet behouden om landelijk overzicht te behouden + nieuwe insteek benaderen vanuit de functionaliteiten: welke info en tooling hebben we nodig?
- Calculator aanpassen aan uitspraak RvS van Na-PAS periode
  - De berekening van Calculator mag niet langer worden afgebroken op 0,05 mol. Omdat doorrekenen tot een absolute 0-waarde technisch niet mogelijk is, zal de berekening hoe dan ook op een bepaalde waarde moeten worden afgebroken. De waarde van 0,0049 mol (af te ronden tot 0,00 mol) lijkt een logische waarde. Deze waarde wordt ook gebruikt in de huidige naast-PAS versie van Calculator.
  - De calculator moet depositie berekenen voor alle Natura 2000-gebieden en niet alleen voor de 118 PAS-gebieden
  - De functie in Calculator waarmee een afstandsgrenswaarde van 3 of 5 km ingesteld kan worden moet worden uitgeschakeld.
  - Nu geen ontwikkelingsruimte meer kan worden toegedeeld is de functie waarmee de tijdelijkheid van een project kan worden aangegeven ook niet meer relevant. Om fouten te voorkomen, dient deze functie uitgeschakeld te worden.
- Wat is blijvend/aangepast bruikbaar van Monitor Up en Register?

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Doorgaan en/of aanpassen; de to do lijst		
Opdrachten	Opdrachtnemer	Opdrachtgever

buiten verzoek

Calculator + Scenario aanpassen aan
uitspraak RvS tbv toestemmingsverlening
zonder PAS

(10)(2e)

(10)(2e)

buiten verzoek

buiten verzoek

Analyse en advies over bezwaren RvS tegen AERIUS Calculator, omdat de diameter van het emissiepunt en de uittreedsnelheid niet kunnen worden ingevoerd en een gebouwenmodule ontbreekt	(10)(2e)	(10)(2e)
--	----------	----------

buiten verzoek

buiten verzoek

Wat moet er voor het BO van 21 juni?

Wat moet er voor het BO van eind september?

buiten verzoek

Voor het BO moet duidelijk zijn of we de specs helder hebben voor een versie van calculator zonder PAS, wanneer dit klaar kan zijn en hoeveel dit kost. (10)(2e) bereidt in afstemming met de CAB (en breder) een adviesnotitie voor het PMT voor.

Afhankelijk van uitkomst 21 juni

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Basisformat kleine opdrachten PAS-programma	
Titel opdracht	Informatiebehoefte beleidsontwikkeling en -uitvoering aanpak stikstof – inventarisatie en analyse
Probleembeschrijving	<p>De Raad van State uitspraak betekent dat het beleid ten aanzien van stikstof moet worden aangepast. Uitgangspunt is dat de beleidsdoelen in beginsel niet wijzigen: het beleid moet ervoor zorgen dat natuurdoelen worden gerealiseerd en ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt.</p> <p>Bij de ontwikkeling en de uitvoering van het nieuwe stikstofbeleid kan gebruik worden gemaakt van de instrumenten die zijn ontwikkeld en toegepast in het PAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • AERIUS Calculator (Connect/Scenario) • AERIUS Monitor (UP) • AERIUS Register. <p>Deze instrumenten kunnen relevante beschikbare informatie ontsluiten, maar kunnen ook worden ingezet en doorontwikkeld om nieuwe informatie te genereren.</p> <p>PMT heeft het voornemen om RIVM te vragen om een projectvoorstel te maken voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ontsluiten van de gewenste informatie • het uitvoeren van analyses en berekeningen om in de gemeenschappelijke informatiebehoefte te voorzien. • de doorontwikkeling van de AERIUS instrumenten om in de gemeenschappelijke informatiebehoefte te voorzien. <p>Om tot een helder verzoek aan RIVM te komen, is behoefte aan een gedeeld beeld bij rijk en provincies van de gewenste informatiebehoefte in de tijd. Op dit moment is dat beeld nog onvoldoende scherp. Om een gedeeld beeld te krijgen van de behoefte is het gewenst om een inventarisatie/analyse uit te voeren. Voorstel is dat BIJ12 dit uitvoert.</p>
Opdrachtbeschrijving, inclusief omschrijving van het te bereiken resultaat, met tussenproducten	<p>Inventariseren en analyseren van de informatiebehoefte bij rijk en provincies met het oog op de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Resultaat is een notitie waarin onderscheid is gemaakt tussen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Categorieën van informatiebehoefte (bijvoorbeeld: effecten (mogelijke) maatregelen, monitoring ontwikkeling deposities, gebiedsanalyses,...) • Waarvoor (met welk doel), voor wie, wanneer (korte/middellange en langere termijn) en in welke vorm die informatie nodig is. <p>Buiten de opdracht vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>De ontwikkeling en het op beschikbaar stellen van een versie van Calculator die gebruikt kan worden voor projectspecifieke passende beoordelingen.</u> Deze actie wordt al uitgevoerd in opdracht van de Tasforce (heeft PMT ook al mee ingestemd). IenW coördineert deze actie in afstemming met het CAB. RIVM voert het uit. PMT wordt nog apart geïnformeerd over de stand van zaken en planning van deze actie. • <u>Het bepalen en beschikbaar stellen van een kaart met totale deposities in de 'huidige situatie'.</u> Deze kaart vormt input voor de bovengenoemde Calculator versie, en deze actie wordt ook in dat kader meegenomen. Relevant hierbij is ook de wijze waarop M18.3 momenteel wordt afgerond (ontsluiting van de gegevens in M18.3 met betrekking tot het basisjaar 2015) en de vraag welke aanvullende analyses nodig zijn om te komen tot een bruikbare

	kaart voor de onderbouwing van toestemmingsbesluiten op korte termijn.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> • Medio juli concept notitie met resultaten inventarisatie en analyse • 1 augustus een afgestemde eindnotitie voor PMT.
Randvoorwaarden van de opdracht	<ul style="list-style-type: none"> • Nader aan te geven door opdrachtnemer.
Gevraagde capaciteit ON gedurende de looptijd	<ul style="list-style-type: none"> • Voorstel is dat BIJ12 deze opdracht uitvoert. • De doorlooptijd van de inventarisatie en analyse is ingeschat op 6 weken, met een inzet van gemiddeld 2 dagen per week.
Benodigde inzet: betrokkenen, hun rol en benodigde capaciteit	<ul style="list-style-type: none"> • Vertegenwoordigers van rijk (IenW, LNV, EZK, Defensie), IPO en provincies, die beleidsinhoudelijk zijn betrokken bij het dossier. Maar bijvoorbeeld ook juristen bij rijk en provincies die bijvoorbeeld zicht hebben op de voorwaarden die de raad van state uitspraak stelt aan de onderbouwing van toestemmingsbesluiten. • RIVM • Inschatting benodigde capaciteit: 1 tot 2 dagen per bovengenoemde partij voor het leveren van input aan BIJ12.
Afspraken over de communicatie met de opdrachtgever	<ul style="list-style-type: none"> • Portefeuillehouder in het PMT is IenW ((10)(2e)).
Overige belangrijke aspecten	

To: (10)(2e) @prvlimburg.nl; (10)(2e) @minez.nl; (10)(2e) -
DGMof (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e)
(10)(2e) @tauw.com; (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) @bij12.nl;
(10)(2e) @zeeland.nl; (10)(2e) @prvlimburg.nl (10)(2e)
(10)(2e) @rudnbn.nl; (10)(2e) (WVL) (10)(2e) @rws.nl; (10)(2e) @minlnv.nl;
(10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @prvlimburg.nl
Cc: (10)(2e) @pzh.nl; (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e)
(10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (WVL) (10)(2e) @rws.nl]

From: (10)(2e)
Sent: Mon 6/17/2019 12:13:37 PM
Subject: RE: Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - concept
Received: Mon 6/17/2019 12:13:56 PM
[Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - concept 14 juni 2019 opm \(10\)\(2e\) docx](#)

Beste allen,
Mijn opmerkingen in het stuk zelf geplaatst.
Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Provincie Utrecht
Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht
Telefoon 06 (10)(2e)
www.provincie-utrecht.nl

Van: (10)(2e)

Verzonden: maandag 17 juni 2019 11:14

Aan: (10)(2e) - DGB'; (10)(2e)
(10)(2e) (WVL);
(10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e)
CC: (10)(2e) (WVL)

Onderwerp: RE: Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - concept

Beste (10)(2e)
Hierbij een reactie.

buiten verzoek

Groet, (10)(2e)

Van (10)(2e) [mailto:(10)(2e) @minez.nl]

Verzonden: maandag 17 juni 2019 9:55

Aan: (10)(2e) - DGB'; (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (WVL); (10)(2e)
(10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e)
CC: (10)(2e) (WVL)

Onderwerp: RE: Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - concept

Hallo (10)(2e)
Hierbij een paar opmerkingen, vragen en antwoorden.

buiten verzoek

Groeten,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGB (10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 14 juni 2019 15:38

Aan: (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) @bij12.nl>; (10)(2e) @tauw.com>; (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) @bij12.nl>; (10)(2e) <(10)(2e) @provincie-utrecht.nl>; (10)(2e) @zeeland.nl>; (10)(2e) @prvlimburg.nl' <(10)(2e) @prvlimburg.nl>; (10)(2e) @prvlimburg.nl' (10)(2e) @prvlimburg.nl>; (10)(2e) @rudnbn.nl>; (10)(2e) (WVL) <(10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) @minez.nl>; (10)(2e) @bij12.nl' <(10)(2e) @bij12.nl>; (10)(2e) @prvlimburg.nl>

CC: (10)(2e) @pzh.nl>; (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) (WVL) (10)(2e) @rws.nl>

Onderwerp: Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - concept

Beste leden van de CAB,

We hebben in de CAB van vorige week donderdag 6 juni uitgebreid gesproken over de vereiste en gewenste aanpassingen in AERIUS Calculator 2019.1 (zie ook het verslag van (10)(2e)). De afgelopen week heb ik met (10)(2e) de aanpassingen meer in detail doorgesproken. Het resultaat is verwerkt in bijgevoegde concept plan van aanpak, waarin ook de planning voor het doorvoeren van de aanpassingen is aangegeven.

Bij het doorspreken van de aanpassingen kwam een aantal vragen/discussiepunten naar voren. Deze heb ik ook aangegeven in bijgevoegde plan van aanpak met daarbij ook enkele concrete vragen aan jullie (CAB leden).

Eén van de discussiepunten betreft de toe te voegen achtergronddeposities in Calculator. In het CAB (en ook in de reactie op het verslag) is aangegeven dat veel behoefte is aan opnemen van waarden in deze Calculator versie. In het plan van aanpak zijn nu enkele opties aangegeven om binnen de planning toch een (juridisch) bruikbare waarde op te kunnen nemen.

Ik wil jullie vragen om uiterlijk **dinsdagochtend 18 juni** te reageren op dit plan van aanpak, en dus met name de vraagpunten in de tekst (geel gemarkeerd).

Dan kan ik dat verwerken in een versie die ik bij voorkeur dinsdagmiddag al ter informatie aan PMT kan sturen. Het gaat dus 'ter informatie' naar PMT (er is vanuit Taskforce/PMT al eerder ingestemd met opdrachtverlening aan RIVM voor deze ontwikkeling).

Omdat opdracht al is verleend, kan RIVM ook verder werken aan de ontwikkeling van deze versie (in ieder geval voor die onderdelen waarover geen discussie is).

Dank vast voor jullie reactie en een goed weekend!

(10)(2e)

06 (10)(2e)

Van: (10)(2e) [mailto:(10)(2e) @rivm.nl]

Verzonden: vrijdag 7 juni 2019 14:23

Aan: (10)(2e) @prvlimburg.nl'; (10)(2e) @prvlimburg.nl'; (10)(2e) - DGB (10)(2e) WVL; (10)(2e) @minez.nl'; (10)(2e) @bij12.nl'; (10)(2e)

CC: (10)(2e); (10)(2e)

Onderwerp: Verslaglegging CAB 6 juni

Beste allemaal,

Hierbij het verslag van het CAB overleg van gisteren.

Reacties, opmerkingen of aanvullingen ontvang ik graag zo spoedig mogelijk (uiterlijk woensdag 12 juni).

De datumprikker voor een extra overleg voor de zomervakantie is inmiddels gestuurd.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, Bilthoven

T: 030- (10)(2e) - (10)(2e) E: (10)(2e) @rivm.nl | W: www.aerius.nl

Woensdag en vrijdag afwezig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen.

“De informatie verzonden met dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

Het is mogelijk dat tijdens het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist is overgekomen. Hiervoor kunnen wij geen aansprakelijkheid erkennen. Uitsluitend het door de bevoegde persoon dan wel het bevoegde bestuursorgaan ondertekende papieren document is bindend. Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of volledigheid contact met ons op te nemen”.

To: (10)(2e) @minInv.nl]; (10)(2e) @minez.nl]; (10)(2e)
(10)(2e) @bij12.nl]; (10)(2e) @planet.nl]
Cc: (10)(2e) @bij12.nl]; (10)(2e) @bij12.nl]; (10)(2e) -
DGMo: (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - DGMo
Sent: Wed 6/19/2019 8:30:37 AM
Subject: FW: Eindconcept plan van aanpak Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - versie voor PMT
Received: Sun 4/25/2021 11:32:52 AM
[Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - eindconcept 18 juni 2019.docx](#)

Beste (10)(2e), beste PMT-leden,

Zoals afgesproken hierbij ter informatie het plan van aanpak voor de Ontwikkeling Calculator 2019.

Uitgangspunt voor dit plan van aanpak is dat uiterlijk in juli 2019 een nieuwe versie van Calculator beschikbaar moet zijn om te voorzien in de bestuurlijke wens om zo snel mogelijk beschikking te hebben over een nieuwe versie van Calculator. Daarbij geldt uiteraard wel als randvoorwaarde dat deze nieuwe versie van Calculator voldoende (juridisch) robuust is.

In opdracht van de Taskforce, en met instemming van het PMT, is RIVM eind 2018 al gestart met het doorvoeren van de vereiste en gewenste aanpassingen in AERIUS Calculator.

Indien jullie vragen hebben naar aanleiding van het plan van aanpak, graag schriftelijk naar (10)(2e) reageren met CC aan mij.

Zie voor een verdere toelichting onderstaande mail van (10)(2e) aan de CAB.

Mvg,

(10)(2e)

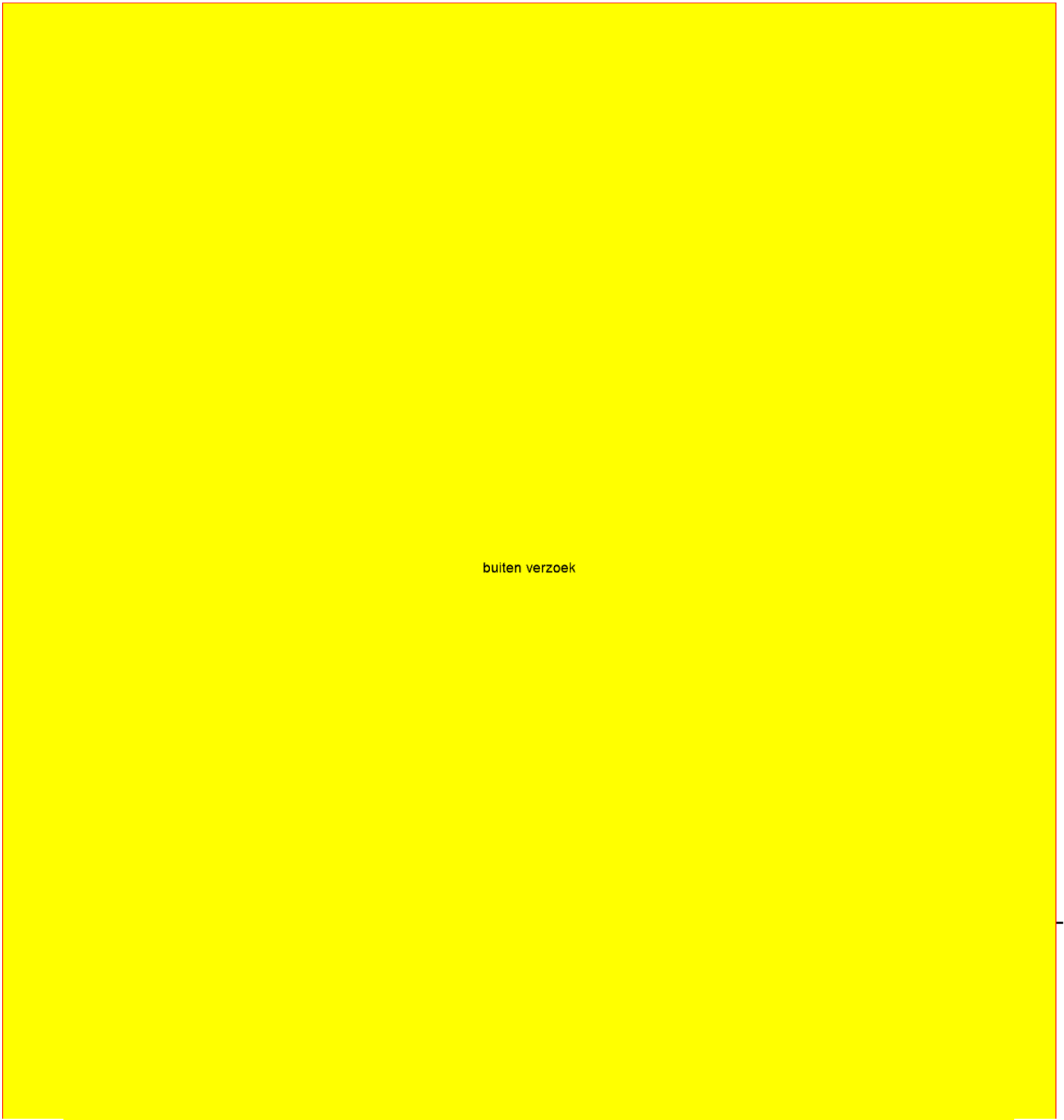
= document RWS 8.0

= document RWS 8.0

To: (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) - DGMo[(10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e)
(10)(2e) @minez.nl (10)(2e) @minez.nl; (10)(2e) @ipo.nl (10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e)
(10)(2e) @minez.nl (10)(2e) @minez.nl; (10)(2e) @bij12.nl]

From: (10)(2e)
Sent: Thur 6/20/2019 3:34:05 PM
Subject: RE: Agenda en stukken PMT 25 juni
Received: Thur 6/20/2019 3:34:19 PM
[190625 - 00. Agenda PMT 25 juni 2019.docx](#)
[190625 - 01. Concept verslag PMT 13 juni 2019.docx](#)
[190625 - 04. Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - eindconcept 18 juni 2019.docx](#)
[190625 - 05. Brief aan RIVM over voortzetting lopende opdracht AERIUS.docx](#)

buiten verzoek

buiten verzoek

Verslag

Datum 13 juni 2019

Onderwerp Verslag PMT overleg 13 juni 2019

Aanwezig

Afwezig

C.c.

(10)(2e)

buiten verzoek

3. Stand van zaken acties

In het CAB zijn aanpassingen voor calculator geïnventariseerd. Uitgangspunt is zsm een versie die juridisch klopt. Later kunnen dan nog de gewenste wijzigingen worden doorgevoerd. Er is vooralsnog geen wijziging van de regeling nodig. De planning is nog niet op detail, maar waarschijnlijk medio juli ligt er een nieuwe versie voor testen. Meeste tijd zit in het testen door RIVM. Voor de achtergronddepositie is het voorstel om dit parallel te laten lopen. (10)(2e) komt met een PvA. Dit PvA komt ook in het PMT.

Iedereen is nu bezig met een inventarisatie van alle projecten die getroffen worden. PAS bureau zorgt hierbij voor een totaaloverzicht. Wel van belang om ook naar andere terreinen te kijken, klimaat en energie bijvoorbeeld. Iedereen maakt dit voor zichzelf

[Typ hier]

inzichtelijk. Handig als (10)(2e) dit inzichtelijk gaan maken voor EZK, DEF, VNG. Zij moeten escaleren als dit niet lukt.

buiten verzoek

buiten verzoek

BD12
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht
T: 085 - 486 22 22
F: 085 - 486 22 33
bij12.nl

RIVM

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
-	-	-	19 juni 2019
Contactpersoon			Bijlage(n)
(10)(2e)			-

Onderwerp
Opdracht AERIUS 2019 n.a.v. uitspraak RvS inzake PAS

Beste heer (10)(2e)

Halverwege het jaar van de lopende opdracht AERIUS 2019 heeft de Raad van State een stevige en duidelijke uitspraak gedaan. Een uitspraak met gevolgen voor de lopende en voor de komende tijd voorziene werkzaamheden aan AERIUS. We hebben hierover recent al gesproken in Bilthoven. Met deze brief wil ik namens de voormalige PAS-partners enkele voorstellen doen over de wijze waarop de lopende en voorziene werkzaamheden kunnen worden afgehecht en/of voortgezet. **buiten verzoek**

buiten verzoek

Ad 1. Beheer en ontwikkeling

Dit grootste deel van de opdracht betreft alle lopende werkzaamheden om het AERIUS-instrument te beheren en gebruiksvriendelijk "online" te houden. Het gaat om veel en uiteenlopende werkzaamheden die RIVM scherp in beeld heeft en die als vaste aanneemsom zijn opgedragen. Voor dit deel van de opdracht zien we nu drie aandachtspunten:

- a. Met voorrang wordt er gewerkt aan het opleveren van een "PAS-vrije" Calculator. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de gewenste aanpassingen van de reeds eerder verstrekte opdracht hiervoor. Deze week moet e.e.a. worden afgerond. Het is zaak dat deze

aangepaste opdracht zo snel mogelijk wordt vervolgd opdat eind juli deze calculator weer kan worden benut.

buiten verzoek

buiten verzoek

Eerste prioriteit ligt bij het in juli 2019 beschikbaar krijgen van een pas-vrije Calculator. De bijstelling van de daarover reeds verleende opdracht moet deze week rond komen.

buiten verzoek

buiten verzoek

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Bespreeknotitie BO PAS

- A. Voorstel aanpak korte termijn**
- B. Voorstel aanpak middellange termijn**
- C. Voorstel aanpak lange termijn**
- D. Voorstel nieuwe organisatiestructuur**
- E. Communicatie**

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Allereerst is er een gezamenlijke tool nodig. AERIUS Calculator wordt gezien als de 'best beschikbare kennis.' Er zijn nog steeds alternatieven van Calculator in de markt (zoals Agro-Stacks) die echter niet voldoen aan de eis van best beschikbare kennis, deze lijken dan ook niet geschikt. Daarom is het voorstel om Calculator verplicht voor te schrijven voor de toestemmingsverlening en de Regeling Natuurbescherming hierop aan te passen. Calculator moet wel worden aangepast aan de uitspraak en geschikt worden gemaakt. De aanpassing van Calculator vormt het kritieke pad om een individuele passende beoordeling mogelijk te maken. Op dit moment worden de laatste technische aanpassingen in beeld gebracht. Er zal een afweging moeten worden gemaakt tussen (juridische) houdbaarheid en snelheid van de beschikbaarheid. Het streven is de nieuwe versie eind juli beschikbaar te stellen.

buiten verzoek

Advies 8:

- a) Vaststellen dat AERIUS Calculator als 'best beschikbare kennis' wordt gezien en daarom het voorgeschreven tool wordt voor berekeningen bij individuele passende beoordelingen. LNV vragen deze methode op grond van artikel 2.9 lid 7 Wet natuurbescherming in de Regeling Natuurbescherming voor te schrijven.
- b) Een besluit over het beschikbaar stellen van een aangepaste AERIUS calculator door de oude PAS partners die AERIUS financieren (Provincies, IenW en LNV) op directieurenniveau.

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

**Bestuurlijk overleg Stikstof
Rijk - IPO / provincies**

Datum: 21 juni 2019
Tijdstip: 16.00-17.00 uur
Locatie: Ministerie LNV in Den Haag

AGENDA

1. Opening en vaststelling agenda

2. Mededelingen en actualiteiten incl. terugblik plenair debat 20 juni

3. Vaststelling conceptverslag BO PAS 04-06-2019 bijlage 1

4. Bespreeknotitie bijlage 2
Ter bespreking en ter besluitvorming

- A. Voorstel aanpak korte termijn
- B. Voorstel aanpak middellange termijn
- C. Voorstel aanpak lange termijn
- D. Voorstel nieuwe organisatiestructuur
- E. Communicatie

5. Rondvraag

Verslag

Datum 25 juni 2019

Onderwerp Verslag PMT overleg 25 juni 2019

Aanwezig (10)(2e) (V), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
(10)(2e), (10)(2e) (N)

Afwezig

C.c. (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)

---

buiten verzoek

buiten verzoek

6. PVA AERIUS Calculator

Vanuit I&W sluit (10)(2e) aan, hij heeft een PVA gemaakt, wat ook in het CAB is besproken. Doelstelling is zo snel mogelijk een versie van Calculator zonder PAS beschikbaar stellen, die voldoende juridisch robuust en zo actueel mogelijk is. Er zijn ook dingen op tafel gekomen die voor de lange termijn in Calculator komen. Daarvoor wordt een parallel traject opgestart en hoort niet bij deze opdracht.

buiten verzoek

buiten verzoek

Afgesproken wordt dat we voor het BO van 5 juli goed beschrijven wat de nieuwe versie wel en niet kan, inclusief risico's en beheersmaatregelen. Het toepassingsbereik van deze versie moet helder zijn, inclusief wat er nog gaat gebeuren en een zinnetje over een beheersplan. (10)(2e) zorgt uiterlijk maandag voor deze notitie. **(Actie (10)(2e))**

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

190625-01

Verzorgen notitie AERIUS Calculator
toepasbereik, risico's en beheersmaatregelen

(10)(2e)

01-07-19

buiten verzoek

buiten verzoek

To: (10)(2e)@provincie-utrecht.nl (10)(2e)@provincie-utrecht.nl
From: (10)(2e) - DGMo
Sent: Wed 6/26/2019 2:48:09 PM
Subject: RE: Eindconcept plan van aanpak Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - versie voor PMT
Received: Wed 6/26/2019 2:48:09 PM

Ha (10)(2e)

Ik heb in geel gereageerd op jouw punten.

Groet! (10)(2e)

Van: (10)(2e) [mailto:(10)(2e)@provincie-utrecht.nl]

Verzonden: woensdag 26 juni 2019 11:29

Aan: (10)(2e) - DGB

Onderwerp: RE: Eindconcept plan van aanpak Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - versie voor PMT

Hoi (10)(2e)

Ik had even contact gehad met (10)(2e) over de PMT bespreking. Ik begreep dat er met name is gesproken over een bestuurlijk leesbare versie en over dat vanuit de bijlage zou blijken dat het de Calculator niet geschikt wordt voor intern salderen. Krijg er graag terugkoppeling over.

Ik stel een tekst op voor opname in BO notitie over het toepassingsbereik van Calculator 2019. Gisteren in PMT is gesproken over de volgende notie in het plan van aanpak (bijlage B):

(11)(1)

Voor het BO is het gewenst duidelijk te maken voor welke bronnen Calculator 2019 zonder meer geschikt is, en welke bronnen mogelijk buiten het toepassingsbereik van deze versie moeten worden gelaten. Voorstel van RIVM is om in OPS een aanpassing door te voeren ten aanzien de uittreedsnelheid. Nu wordt alleen rekening gehouden met de pluimstijging door warmte-inhoud, en idee is om ook rekening te gaan houden met pluimstijging door impuls (plan en planning moet daarvoor nog worden gemaakt door RIVM...lijkt iets voor na de zomer).

Ik heb RIVM gisteren gevraagd mij te adviseren over het toepassingsbereik van Calculator 2019 en verwacht vandaag een reactie. Op basis daarvan maak ik dan een beknopte tekst/voorstel voor BO notitie en zal dat voorleggen aan CAB en ook aan jou (morgenochtend probeer ik). Het moet maandag mee in BO notitie. Het is allemaal kort dag (is gistermiddag in PMT afgesproken).

Ook benieuwd wat er is afgesproken over de afronding in de Calculator. EN tenslotte over het afbreken op 5 km.

Uitgangspunt over afronding in Calculator is wat is aangegeven in plan van aanpak. RIVM constateert wel dat rekentijd heel sterk toeneemt bij rekenen tot 0 en kijkt in hoeverre afronding in Calculator zelf de rekentijd verkort.

De maximale rekenafstand in het rekenmodel SRM2 is 5 km. Voor wegen wordt dus niet verder gerekend dan 5 km. Dat is een modelkeuze (en geen beleidskeuze). Dit is verder geen discussiepunt in kader van Calculator 2019.

Uiteraard als er meer interessants is hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Provincie Utrecht
Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht
Telefoon 06 (10)(2e)
www.provincie-utrecht.nl

Van: (10)(2e) - DGB (10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 18 juni 2019 23:16

Aan: (10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@bij12.nl>; (10)(2e)@tauw.com>; (10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@bij12.nl>; (10)(2e)@provincie-utrecht.nl>; (10)(2e)@zeeland.nl>; (10)(2e)@prvlimburg.nl'>; (10)(2e)@prvlimburg.nl>; (10)(2e)@prvlimburg.nl'>; (10)(2e)@prvlimburg.nl>; (10)(2e)@rudnhn.nl>; (10)(2e) (WVL) (10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e)@minez.nl'>; (10)(2e)@minez.nl>; (10)(2e)@bij12.nl'>; (10)(2e)@bij12.nl>; (10)(2e)@prvlimburg.nl>

CC: (10)(2e)@pzh.nl>; (10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (WVL) (10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: Eindconcept plan van aanpak Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - versie voor PMT

Goedenavond CAB leden!

Ik wil jullie allereerst hartelijk danken voor de uitgebreide en nuttige reacties op het concept plan van aanpak Ontwikkeling Calculator 2019 (ondanks de korte tijd die jullie hadden om te reageren). Ik heb het verwerkt in de

bijgevoegde versie, die ik zo dadelijk ook aan (10)(2e) stuur met het verzoek dit ter informatie in te brengen in het PMT.

Uitgangspunt voor dit plan van aanpak is dat uiterlijk in juli 2019 een nieuwe versie van Calculator beschikbaar moet zijn om te voorzien in de bestuurlijke wens om zo snel mogelijk beschikking te hebben over een nieuwe versie van Calculator.

Beschikbaar stellen van Calculator 2019 in juli betekent dat veel, maar niet alle (mogelijk) gewenste aanpassingen kunnen worden meegenomen. Voor een deel van de geïnventariseerde ideeën over aanpassingen geldt bijvoorbeeld dat nog nadere onderzoeken en uitwerkingen vereist zijn, en dat is niet mogelijk binnen de planning. (11)(1)

(11)(1)

(11)(1) Ook is gemotiveerd waarom bepaalde aanpassingen wel/niet worden meegenomen.

Een alternatief is om met het beschikbaar stellen van Calculator te wachten op de resultaten van deze nadere onderzoeken en uitwerkingen, en de eventuele verwerking hiervan in Calculator. Dat betekent echter dat op korte termijn geen Calculator beschikbaar zal komen voor projecten en activiteiten. Dat brengt een risico met zich mee voor de planning van deze projecten en activiteiten (ook omdat onduidelijk is op welke termijn een nieuwe versie van Calculator dan beschikbaar kan komen).

In lijn met de bestuurlijke afspraken is er dus voor gekozen om op korte termijn een versie van Calculator beschikbaar stellen, en niet te wachten op de resultaten van deze nadere onderzoeken en uitwerkingen, en de eventuele verwerking hiervan in Calculator.

Advies is wel om parallel aan het doorvoeren van de korte termijn aanpassingen in Calculator 2019 te starten met het onderzoeken en uitwerken van de overige gewenste aanpassingen en verbeteringen. Dat valt buiten de scope van dit plan van aanpak en hierover zullen aparte afspraken moeten worden gemaakt.

In jullie reacties stonden ook meerdere vragen naar aanleiding van het plan van aanpak, maar die niet direct relevant zijn voor de ontwikkeling van Calculator. Op enkele van deze vragen geeft het plan van aanpak een antwoord, maar het waren deels ook vragen die beantwoord kunnen worden in de technische documentatie, of in mogelijk op te stellen instructies/handleidingen voor projectspecifieke passende beoordelingen.

Ik hoop dat jullie je kunnen vinden in de bijgevoegde versie.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGB

Verzonden: vrijdag 14 juni 2019 15:38

Aan: (10)(2e)

(10)(2e) @prvlimburg.nl; (10)(2e) @prvlimburg.nl; (10)(2e) (WVL); (10)(2e)

(10)(2e) @minez.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e)

CC: (10)(2e) (WVL)

Onderwerp: Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019 - plan van aanpak - concept

Beste leden van de CAB,

We hebben in de CAB van vorige week donderdag 6 juni uitgebreid gesproken over de vereiste en gewenste aanpassingen in AERIUS Calculator 2019.1 (zie ook het verslag van (10)(2e). De afgelopen week heb ik met (10)(2e) de aanpassingen meer in detail doorgesproken. Het resultaat is verwerkt in bijgevoegde concept plan van aanpak, waarin ook de planning voor het doorvoeren van de aanpassingen is aangegeven.

Bij het doorspreken van de aanpassingen kwam een aantal vragen/discussiepunten naar voren. Deze heb ik ook aangegeven in bijgevoegde plan van aanpak met daarbij ook enkele concrete vragen aan jullie (CAB leden).

Eén van de discussiepunten betreft de toe te voegen achtergronddeposities in Calculator. In het CAB (en ook in de reactie op het verslag) is aangegeven dat veel behoefte is aan opnemen van waarden in deze Calculator versie. In het plan van aanpak zijn nu enkele opties aangegeven om binnen de planning toch een (juridisch) bruikbare waarde op te kunnen nemen.

Ik wil jullie vragen om uiterlijk **dinsdagochtend 18 juni** te reageren op dit plan van aanpak, en dus met name de vraagpunten in de tekst (geel gemarkeerd).

Dan kan ik dat verwerken in een versie die ik bij voorkeur dinsdagmiddag al ter informatie aan PMT kan sturen. Het gaat dus 'ter informatie' naar PMT (er is vanuit Taskforce/PMT al eerder ingestemd met opdrachtverlening aan RIVM voor deze ontwikkeling).

Omdat opdracht al is verleend, kan RIVM ook verder werken aan de ontwikkeling van deze versie (in ieder geval voor die onderdelen waarover geen discussie is).

Dank vast voor jullie reactie en een goed weekend!

(10)(2e)

Van: (10)(2e) [mailto:(10)(2e)@rivm.nl]

Verzonden: vrijdag 7 juni 2019 14:23

Aan: (10)(2e);
(10)(2e) @prvlimburg.nl; (10)(2e) @prvlimburg.nl; (10)(2e) - DGB; (10)(2e)
(WVL); (10)(2e) @minez.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e)
CC: (10)(2e)

Onderwerp: Verslaglegging CAB 6 juni

Beste allemaal,

Hierbij het verslag van het CAB overleg van gisteren.

Reacties, opmerkingen of aanvullingen ontvang ik graag zo spoedig mogelijk (uiterlijk woensdag 12 juni).

De datumprikker voor een extra overleg voor de zomervakantie is inmiddels gestuurd.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

RIVM-MIL-DMO

Anthonie van Leeuwenhoeklaan 9, Bilthoven

T: 030 (10)(2e) E: (10)(2e) @rivm.nl | W: www.aerius.nl

Woensdag en vrijdag afwezig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

“De informatie verzonden met dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

Het is mogelijk dat tijdens het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist is overgekomen.

Hiervoor kunnen wij geen aansprakelijkheid erkennen. Uitsluitend het door de bevoegde persoon dan wel het bevoegde bestuursorgaan ondertekende papieren document is bindend. Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of volledigheid contact met ons op te nemen”.

AGENDA

Omschrijving: Interbestuurlijke Commissie
Voorzitter: (10)(2e)
Notulist:
Vergaderdatum en tijd: 4 juli 2019, 17:00-18:00 u.
Locatie: Ministerie LNV, Bezuidenhoutseweg 73 Den Haag - Hoetinkzaal
Deelnemers: (10)(2e) LNV, (10)(2e) (LNV), (10)(2e) EZK, (10)(2e) (EZK), (10)(2e) (DEF), (10)(2e) (AZ), (10)(2e) FIN, (10)(2e) (10)(2e) (BZK), (10)(2e) (IPO), (10)(2e) UvW, (10)(2e) (VNG)

Omschrijving	Stukken	Tijdsindicatie
1. Opening vergadering en welkom	-	17:00-17:05
2. Vaststelling verslag 27 juni 2019	Bijlage 1	17:05-17:10
3. Bespreeknotitie BO	Bijlage 2 en 3	17:10-17:45
A. Voorstel Instellingsregeling Adviescollege stikstofproblematiek		
B. AERIUS Calculator 2019		
C. Intern salderen		
D. Extern salderen en ADC-toets		
E. Cross compliance		
F. Tijdlijn		
4. Notitie RIVM Beweiden en bemesten	Bijlage 4	17:45-17:50
5. Notitie RIVM Referentiekaart	Bijlage 5	17:50-17:55
6. Wvttk	-	17:55-18:00

Bestuurlijk Overleg Stikstof

Datum: 5 juli 2019
Tijdstip: 17.15 - 18.30 uur
Locatie: Blauwe Zaal, Ministerie LNV in Den Haag

AGENDA

1. Opening en vaststelling agenda

2. Mededelingen en actualiteiten

3. Vaststelling conceptverslag BO PAS 21-06-2019

bijlage 1

4. Bespreeknotitie

bijlage 2

Ter bespreking en ter besluitvorming

- A. Voorstel Instellingsregeling Adviescollege stikstofproblematiek
- B. AERIUS Calculator 2019
- C. Intern salderen
- D. Extern salderen en ADC-toets
- E. Cross compliance
- F. Tijdlijn

bijlage 3

5. Rondvraag en sluiting

To: (10)(2e) @bij12.nl (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @minInv.nl (10)(2e)
(10)(2e) DGMd (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) @ipo.nl (10)(2e) @ipo.nl
Cc: (10)(2e) @bij12.nl
From: (10)(2e)
Sent: Tue 7/9/2019 10:06:06 AM
Subject: Agenda en stukken
Received: Tue 7/9/2019 10:06:54 AM
[190709 - 00. Agenda Afstemmingsoverleg Stikstof 9 juli 2019.docx](#)
[190709 - 01. Concept verslag PMT 2 juli 2019.docx](#)
[190709 - 03. Aanpassing programmabegroting PAS nav uitspraak RvS over beëindiging programma versie 28-6.docx](#)
[190709 - 03. Bespreeknotitie Afstemmingsoverleg.docx](#)

Beste allemaal,

Hierbij nog de stukken voor vanmiddag. We zitten ook gewoon bij IPO, zoals al in de uitnodiging staat.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

AGENDA

Omschrijving: Afstemmingsoverleg stikstof (PMT)

Voorzitter: (10)(2e)

Notulist:

Vergaderdatum en tijd: 9 juli, 13:00-15:00 u.

Locatie: IPO

Deelnemers: (10)(2e)

Afwezig:

cc.: (10)(2e)

Omschrijving	Stukken	Tijdsindicatie
1. Mededelingen en verslag vorig PMT	Verslag	13:00-13:05
2. Terugkoppeling Interbestuurlijke Commissie 4 juli en BO 5 juli	-	13:05-13:15
3. Bespreeknotitie aanpak stikstof	Ja	13:15-14:55
4. Wvttk	-	14:55-15:00

Verslag

Datum 25 juni 2019

Onderwerp Verslag PMT overleg 25 juni 2019

Aanwezig (10)(2e) (V), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e),
(10)(2e), (10)(2e) (N)

Afwezig

C.c. (10)(2e)

1. Mededelingen en verslag vorig PMT

Mededelingen

buiten reikwijdte verzoek

(10)(2e) belt in.

Verslag vorig PMT (13 juni 2019)

2. Voorbespreking BO

buiten verzoek

Voor AERIUS Calculator wordt vanuit IPO aangegeven dat er nog zorgen zijn en mogelijk een aantal risico's niet worden benoemd. (10)(2e) en (10)(2e) reageren nog vandaag inclusief tekstvoorstellen. Essentie is dat er ten aanzien van stallen naar verwachting een volgende versie na juli noodzakelijk is. Op basis daarvan wordt er woensdagochtend gebeld tussen (10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e) / (10)(2e).

Aanvullend zijn nog de volgende afspraken nodig:

- Acties om deze versie van calculator eind juli gereed te krijgen: (10)(2e) neemt dit nader op met (10)(2e) en (10)(2e) iv moa GAT op 23 juli, gereed maken pdf ed;
- Voor de volgende versie van Calculator wordt afgesproken dat IenW dat niet langer trekt. Het PAS bureau kan dit verder oppakken.

buiten verzoek

[Typ hier]

In de regeling wordt afgesproken dat AERIUS Calculator vanaf 1 september verplicht wordt. Voor die tijd kan het systeem ook al gebruikt worden, voor de lange termijn moet je mogelijk meer modellen toestaan.

buiten verzoek

Actielijst

Nummer	Actie	Van	Deadline
buiten verzoek			
190625-01	Verzorgen notitie AERIUS Calculator toepasbereik, risico's en beheersmaatregelen	(10)(2e)	Afgerond

buiten verzoek

buiten verzoek

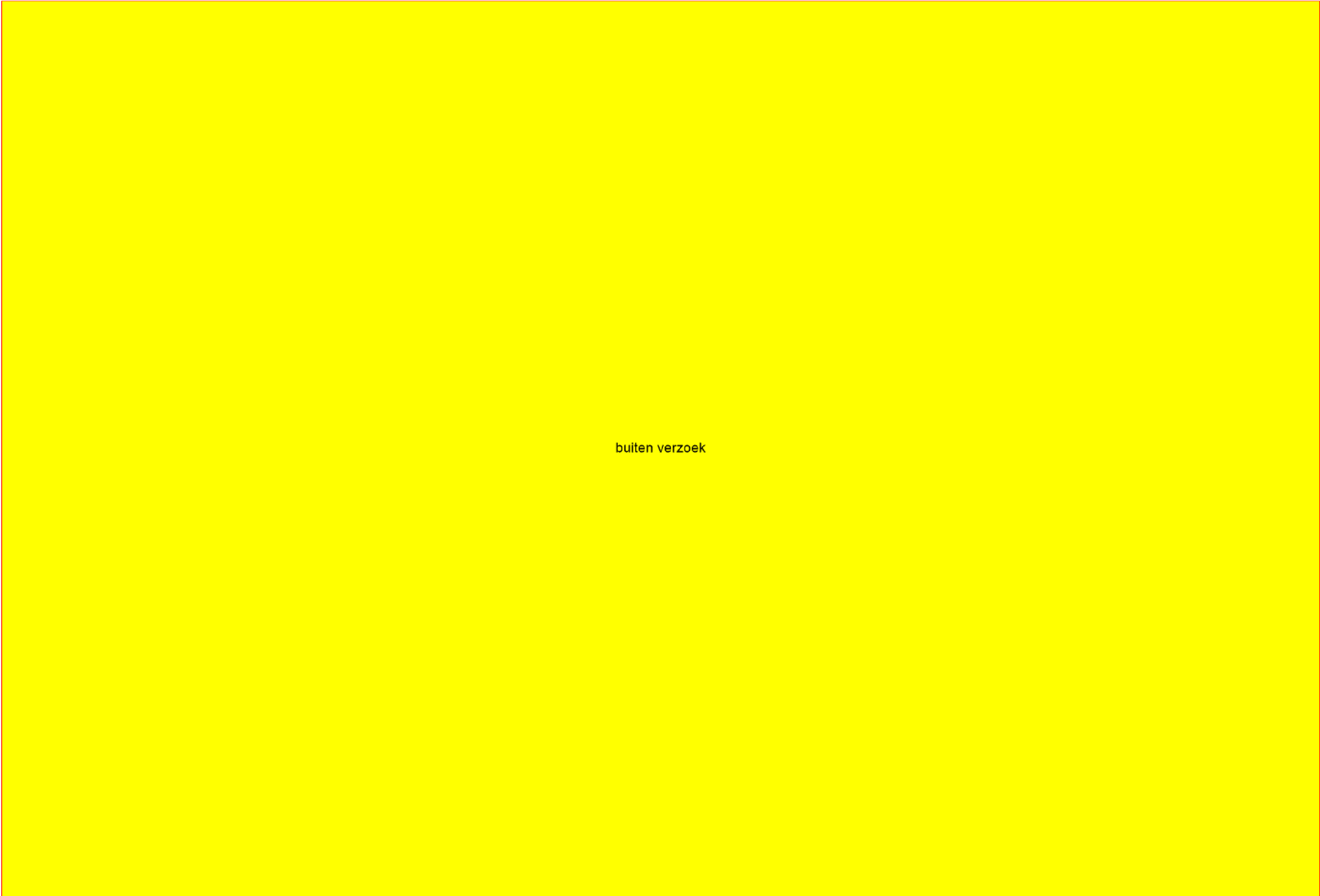
Afronding programmabegroting PAS nav uitspraak RvS over beëindiging programma

Auteur: (10)(2e)

Datum: 28 juni 2019

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Beheer en doorontwikkeling AERIUS					Stoppen?	Toelichting/voorstel
		LNV	I&W	Provincies		
A Beheer: AERIUS operationeel houden voor gebruikers of het afgesproken Service Level (SLA)	1.310.000	327.500	327.500	655.000	Nee	Naar verwachting blijft AERIUS bruikbaar in de nieuwe situatie, maar zal het gaan om een "uitgekdeed" rekenmodel. Wordt komende maanden nader gezien.
B Doorontwikkeling AERIUS voor de PAS	600.000	150.000	150.000	300.000	Nee	Dit betreft het werk van het CAB. Een uitgekdeed AERIUS zal ook minder inzet vergen voor gebruikersondersteuning. Met voorrang wordt nu wel gewerkt aan een snel op te leveren PAS-vrije Calculator. Met RIVM gezien of hoeveel ruimte er resteert op deze post.

buiten verzoek

Verslag Interbestuurlijke Commissie 18 juli 2019

Datum 18 juli 2019

Onderwerp Verslag Interbestuurlijke Commissie 18 juli 2019

Aanwezig (10)(2e) (voorzitter, LNV), (10)(2e) (LNV), (10)(2e) (AZ), (10)(2e) (IenW), (10)(2e) (LNV), (10)(2e) (EZK), (10)(2e) (EZK), (10)(2e) (BZK), (10)(2e) (DEF), (10)(2e) (10)(2e) (IPO), (10)(2e) (UvW), (10)(2e) (VNG), (10)(2e) (RIVM).

Afwezig (10)(2e) (LNV), (10)(2e) (FIN)

1. Opening vergadering en welkom

2. Vaststelling verslag 4 juli 2019

Is aangenomen

3. Voortgangsbespreking

LNV neemt de betrokkenen mee in de voortgang van de inventarisatie projecten die mogelijk geraakt worden door de PAS uitspraak, de korte termijn projecten die daarna zijn opgestart, de inrichting van de programmaorganisatie en het instellen van het adviescollege.

Voor het adviescollege wordt aangegeven dat deze is ingesteld en er een secretariaat is ingehuurd. Het streven van de voorzitter is om medio september een eerste advies te geven. De Interbestuurlijke Commissie wil ook weten of er nog breder dan stikstof wordt gekeken. Aangegeven wordt dat de voorzitter hier nog naar kijkt en nog zoekt naar haar kaders. De voorzitter geeft aan dat indien er namen zijn voor mensen uit de betrokken organisaties die willen meedenken bij adviseren van het adviescollege, zij dit bij de secretaris van het overleg melden.

Voor de toestemmingsverlening op korte termijn wordt afgesproken dat er voor de vraag wat kan met kleine en tijdelijke stikstofemissies, er goed juridisch en ecologisch naar wordt gekeken.

Rondom AERIUS Calculator komt er volgende week in dit overleg een notitie over het toepassingsbereik. Het IPO pleit ervoor om niet te snel een besluit te nemen, maar vooral een gedegen besluit te nemen zodat het systeem echt goed werkt. Afgesproken wordt dat het RIVM volgende week een advies geeft of deze versie zo goed werkbaar is. De voorzitter stelt voor om volgende week een half uur eerder te beginnen, om de leden bekend te maken met het AERIUS systeem. De Interbestuurlijke Commissie stemt hiermee in. Verdere vragen over AERIUS worden gestuurd richting de secretaris van het overleg.

Voor de programmaorganisatie zijn inmiddels bijna alle namen bekend. Het gaat om een interbestuurlijke programmadirectie, waarbij de Interbestuurlijke Commissie de opdrachtgever is. Een gat dat we nog hebben, is een projectleider voor de korte termijn acties. Alle leden van de Interbestuurlijke Commissie worden gevraagd te zoeken naar iemand die deze rol op zich kan nemen. Belangrijk is dat het iemand is die de trajecten samen kan brengen, deze zomer beschikbaar is en kan schakelen met alle betrokken organisaties en het adviescollege. In het slechtste geval gaat LNV inhuren.

Op de korte termijn is inmiddels besloten weer te starten met een directeurenoverleg, aangezien niet alles op DG-niveau besproken moet worden. Insteek is om hier volgende week al mee te beginnen.

Alle betrokken departementen en organisaties worden gevraagd om ook aan te geven bij welke trajecten zij betrokken willen zijn. Aandachtspunt is dat er wel gevraagd wordt om mensen die willen meewerken en het niet de bedoeling is dat eenieder enkel aansluit waar een belang ligt. Namen worden doorgegeven aan de secretaris van dit overleg.

Op de korte termijn komt in ieder geval een uitvraag voor mensen die betrokken willen zijn bij bronmaatregelen en het juridische traject. Het adviescollege heeft namelijk sterk de behoefte om te weten wat de juridische mogelijkheden zijn. Insteek wordt niet om een dichtgetimmerd advies te geven, maar juist aan te geven waar mogelijkheden zijn en wat de voor- en nadelen zijn.

4. Inventariseren en bespreken zorgen en aandachtspunten

De Interbestuurlijke Commissie heeft behoefte aan communicatie naar buiten toe, er zijn namelijk nog veel vragen. Ook over hoe ons proces eruit ziet en wanneer duidelijkheid wordt verwacht. Afgesproken wordt dat de projectleider communicatie volgende week aanschuift in dit overleg om te laten zien waar ze mee bezig zijn. De verschillende leden van de Interbestuurlijke Commissie geven ook aan zelf stakeholderbijeenkomsten te houden en acht het van belang om hierin gezamenlijk af te stemmen en te zorgen voor een duidelijke lijn. Het programmateam moet hierin een centrale spil zijn.

Vanuit EZK wordt aangegeven dat zij binnenkort in gesprek gaan met de Europese Commissie over de grote hernieuwbare energieprojecten. Afgesproken wordt elkaar op de hoogte te houden over dergelijke trajecten en zoveel mogelijk gezamenlijk op te pakken.

De Interbestuurlijke Commissie spreekt nog expliciet haar complimenten uit voor hoe deze situatie wordt aangepakt en hoe het interbestuurlijk wordt opgezet.

5. W.v.t.t.k.

Er komt niets verder ter tafel. De voorzitter sluit de vergadering.

To: (10)(2e) (10)(2e) @uvw.nl (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minaz.nl; (10)(2e) @minaz.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minez.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) - DGMo (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @VNG.nl; (10)(2e) @VNG.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @vng.nl; (10)(2e) @vng.nl; (10)(2e) - DGLM (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @vng.nl; (10)(2e) @vng.nl; (10)(2e) (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minaz.nl; (10)(2e) @minaz.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) - DGMo (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @IPO.nl; (10)(2e) @IPO.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (AL DGRB) (10)(2e) @minfin.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) - DGLM (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) @minezk.nl; (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) (IRF/AL) (10)(2e) @minfin.nl; (10)(2e) (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) @mindef.nl; (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) (WVL) (10)(2e) @rws.nl; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @bijk12.nl; (10)(2e) (10)(2e) @bijk12.nl; (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) - DGMo (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (IRF/OLE) (10)(2e) @minfin.nl; (10)(2e) (10)(2e) - AFEP (10)(2e) @minfin.nl; (10)(2e) (IRF/AL) (10)(2e) @minfin.nl; (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) @uvw.nl

Cc: (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl

From: (10)(2e)

Sent: Thur 7/18/2019 6:49:35 PM

Subject: Terugkoppeling Interbestuurlijke Commissie 18 juli 2019

Received: Thur 7/18/2019 6:49:48 PM

[Presentatie voortgang Aanpak Stikstof.pptx](#)

[rapportage PAS 11 tm 18 juli 2019.pdf](#)

Beste deelnemers en betrokkenen aan de Interbestuurlijke Commissie,

Hierbij ontvangt u zoals zojuist afgesproken de presentatie met de stand van zaken op het stikstofdossier. U vindt hierin onder meer een overzicht van de programmaorganisatie, deze is overigens niet goed zichtbaar op een tablet. In de Interbestuurlijke Commissie is afgesproken dat er nog namen worden aangeleverd uit uw organisaties voor mensen die willen meedenken bij de voeding van het adviescollege en mensen die willen meewerken aan verschillende projecten (zie ook de beschreven projecten en thema's in de presentatie). Aangezien **buiten reikwijdte verzoek**, het verzoek deze naast mij ook te versturen naar (10)(2e) (10)(2e), evenals eventuele vragen over de presentatie of AERIUS Calculator (10)(2e) @minInv.nl. Mijn vervanger voor verdere vragen over de Interbestuurlijke Commissie is (10)(2e) (10)(2e) @minInv.nl.

Naast de presentatie ontvangt u ook ter informatie een rapportage van berichtgeving over het stikstofdossier van de afgelopen week.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Voortgangsbespreking Aanpak Stikstof

Juli 2019

buiten verzoek

buiten verzoek

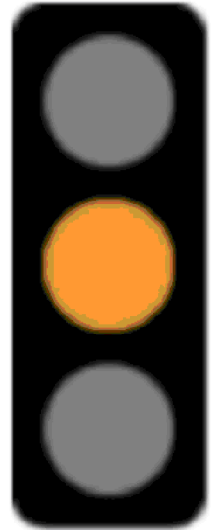

Project AERIUS Calculator 2019 (zonder PAS)

Stand van zaken en planning:

- Eerste versie wordt getrokken door IenW, betrokken zijn LNV, IPO, provincies en PAS bureau.
- In het BO van 5 juli is akkoord gegeven op de planning en insteek van AERIUS Calculator 2019.
- In de Interbestuurlijke Commissie van 25 juli wordt het toepassingsbereik van deze versie en verdere releases besproken.
- Op 31 juli gaat AERIUS Calculator 2019 live.
- Staat op oranje aangezien het halen van de planning onzeker is. Ook het toepassingsbereik is onzeker, met name rondom projecten met een invloed van gebouwen. Het RIVM levert hiervoor nog een notitie.

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Voortgang inrichting Programmaorganisatie Aanpak Stikstof

Juli 2019

buiten verzoek

buiten verzoek

Voortgang inrichting Adviescollege Aanpak Stikstof

Juli 2019

buiten verzoek

Notitie toepassingsbereik AERIUS Calculator 2019

Aanleiding:

AERIUS Calculator is het rekeninstrument dat wordt gebruikt voor het bepalen van de stikstofdepositie door een project of een handeling. Het rekeninstrument moet worden aangepast aan een situatie zonder PAS. In het BO van 5 juli is besproken dat eind juli AERIUS Calculator zonder de rekenregels van het PAS beschikbaar wordt gesteld (versie Calculator 2019).

In het BO is tevens afgesproken is dat het *toepassingsbereik* van deze Calculator-versie in de Interbestuurlijke Commissie wordt vastgesteld. De uitspraak van de RvS noemt namelijk bezwaren met betrekking tot uitreesnelheid en de invloed van gebouwen.

In het BO van 5 juli was al duidelijk dat stallen met mechanische ventilatie en verticale uitstroom buiten het toepassingsbereik zouden vallen. Dat wordt meegenomen in een volgende versie van Calculator. Het was ook al duidelijk dat een module voor gebouwinvloed niet ingebouwd zou zijn in de 2019 versie, maar wat dat voor het toepassingsbereik zou betekenen, moest nog onderzocht worden. Over het toepassingsbereik bij *gebouwinvloed* moet dus nog een keuze worden gemaakt.

Stand van zaken onderbouwing gebouwinvloed:

RIVM heeft op 17 juli een notitie aangeleverd over de gebouwinvloed. RIVM geeft aan dat wanneer geen rekening wordt gehouden met de gebouwinvloed dit voor bepaalde bronnen kan leiden tot een over- of onderschatting van de depositiebijdragen. Onderschattingen maken de uitkomsten van Calculator juridisch kwetsbaar. RIVM stelt vuistregels voor om dit te ondervangen, maar deze worden als nog niet toepasbaar ervaren.

Dit betekent dat AERIUS Calculator 2019 nog niet in alle situaties waarbij sprake is van gebouwinvloed juridisch robuust kan worden toegepast. Situaties met gebouwinvloed (puntbronnen met een emissiepunt op of tegen/naast een gebouw) worden daarom vooralsnog buiten het toepassingsbereik van deze versie van Calculator gelaten. Er wordt momenteel gewerkt aan een voldoende heldere afbakening van situaties met gebouwinvloed.

Doel notitie:

Deze notitie geeft aan:

- Hoe er kan worden omgegaan met het beschikbaar stellen van Calculator 2019-versie juli
- Hoe er voor de volgende versie van Calculator wordt gewerkt aan een breder toepassingsbereik.

De Interbestuurlijke Commissie Stikstof wordt gevraagd:

- 1) In te stemmen met optie 1 voor de beschrijving van het toepassingsbereik, nl AERIUS Calculator 2019 beschikbaar stellen voor alle bronnen, behalve:**
  - o **Stallen met een mechanische ventilatie en verticale uitstroom**
  - o **Specifiek omschreven situaties met gebouwinvloed**
- 2) De beslissing over de precieze formulering van het toepassingsbereik te delegeren naar het directeurenoverleg**

Opties ten aanzien beschikbaar stellen Calculator:

Optie 1. Calculator beschikbaar stellen *voor alles behalve* specifieke situaties waarin sprake kan zijn van gebouwinvloed. De typen bronnen en afstand waarbij AERIUS Calculator nog niet gebruikt kan worden dan nader gemotiveerd in het toepassingsbereik.

- Deze optie geeft een zo breed mogelijk toepassingsbereik.
- De optie is afhankelijk van meer precieze en voldoende heldere specificatie van het toepassingsbereik, die de meeste vragen kan afvangen en juridisch stand houdt. Aan de uitwerking van de details wordt momenteel aan gewerkt. Het vaststellen van dit toepassingsbereik kan worden gedelegeerd aan het Directeurenoverleg.
- Er zullen vragen blijven over welke situaties wel en welke niet onder het toepassingsbereik vallen.

Optie 2. Calculator alleen beschikbaar stellen *voor mobiele bronnen*.

- Dit is een beperkter toepassingsbereik (geen stallen; geen industrie; wel visserij, aanleg van windparken, (gasloze) woningbouw, verkeer).
- In lijn met de RvS uitspraak kan worden uitgelegd dat er nog onderzoek plaatsvindt naar uittreesnelheid en gebouwinvloed, maar in de tussentijd de PAS-vrije calculator wel alvast beschikbaar is voor mobiele bronnen.
- Dit kan een terugvaloptie zijn als bij optie 1 eind juli nog geen overeenstemming is over de formulering van het toepassingsbereik. Het vraagt zorgvuldige communicatie om niet de indruk te wekken dat C19 *niet* geschikt is. Het toepassingsbereik kan later worden verbreed als de onderbouwing wel beschikbaar is.

Optie 3. Calculator nu *niet openbaar releasen*, maar beschikbaar maken achter wachtwoord voor de nodige voorberekeningen

- Dit voorkomt verwarring over waar calculator wel en niet geschikt voor is. Het geeft de mogelijkheid om de gebouwinvloed en het toepassingsbereik verder uit te werken/ te onderbouwen voorafgaand aan openbare release.
- Dit is niet in lijn met eerdere (bestuurlijke) afspraken en wat reeds intern en extern is gecommuniceerd
- Dit is onnodig beperkend voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen: er kunnen nog langer geen besluiten worden vastgesteld voor activiteiten die *niet* leiden tot een toename van stikstofdepositie in overbelaste Natura 2000-gebieden.

Besluitvorming over het toepassingsbereik delegeren naar het directeurenoverleg:

Indien gekozen wordt voor optie 1 kan besluitvorming over het precieze toepassingsbereik worden gedelegeerd naar het Directeurenoverleg van 31 juli. AERIUS Calculator kan dan nog 1 augustus beschikbaar komen. Indien gekozen wordt voor optie 2 of 3 is nadere besluitvorming over het toepassingsbereik niet nodig. AERIUS Calculator 2019 komt dan beschikbaar met een beperkter toepassingsbereik.

Volgende versie van AERIUS Calculator:

In het directeurenoverleg van 25 juli ligt een opdrachtformulering om dit najaar een nieuwe versie van AERIUS Calculator te ontwikkelen die een breder toepassingsbereik heeft (module voor mechanisch geventileerde stallen en verticale uitstroom; ontwikkelen van vuistregels voor gebouwinvloed).

Bij de opdracht hoort ook het opstellen van een beheer- en actualisatieplan, zodat toekomstige actualisaties en verbeteringen in een voorspelbaar ritme worden doorgevoerd.

Om de opdracht goed te begeleiden wordt een kernteam ingericht met vertegenwoordiging van LNV, IenW en IPO.

Korte toelichting gebouwinvloed en toepasbaarheid van AERIUS calculator 2019:

Gebouwinvloed

Wanneer een bron op of dichtbij een gebouw staat, kan dit invloed hebben op het gedrag van de pluim. Een gebouw kan daarmee de verspreiding van stikstof beïnvloeden.

Over de afstand waarover een gebouweffect reikt zijn verschillende studies. Zo wordt onder gesteld dat dit 10 maal de gebouwhoogte is. Elders staat echter dat de invloed van een gebouw reikt tot 1 a 3 km. Weer elders wordt de invloed afhankelijk gesteld van de hoogte van het gebouw: gebouwen lager dan 7 meter hebben een invloed die op een afstand van meer dan 2km nihil is. Deze uitspraken betrekking hebben op concentratie en niet op depositie. Daarom wordt gekozen om een conservatieve aanname te doen: Gebouwen beïnvloeden waarschijnlijk tot niet meer dan 3 km afstand de depositie. Met gebouwen wordt dan een gebouw waarop of waarbij zich een bron bevindt bedoeld.

Ten aanzien van de hoogte van de schoorsteen ten opzicht van het gebouw kan worden gesteld dat gebouwinvloed kan worden genegeerd wanneer de schoorsteen hoger is dan 2,5 maal de gebouwhoogte van een karakteristiek gebouw.

Toepassingsbereik

Uitgesloten van het toepassingsbereik worden:

- Stallen met een mechanische ventilatie en verticale uitstroom, al dan niet met een regenkap (zie de notitie voor verdere toelichting)

- Vrijstaande gebouwen waarvan de schoorsteen hoogte minder is dan 2.5 maal de hoogte is van het gebouw - waar het op staat of nabij staat - en waarbij zich tevens op minder dan 3km afstand een Natura2000 gebied bevindt (zie de toelichting hieronder).

Calculator is alleen nog niet toepasbaar op bronnen uit/nabij specifieke typen gebouwen binnen 3 km van een Natura 2000 gebied en niet op stallen met verticale mechanische ventilatie. Dus voor bronnen zonder gebouwinvloed is Calculator wel toepasbaar. Ook alle bronnen mét gebouwinvloed maar verder dan 3km van het dichtstbijgelegen Natura 2000 gebied is Calculator toepasbaar. Op stallen met verticale mechanische ventilatie is AERIUS Calculator niet toepasbaar.

RIVM heeft dit voorstel geschreven gebaseerd op beschrijvingen van het Nieuw Nationaal Model.

Basisformat opdrachten	
Titel opdracht	Ontwikkeling AERIUS Calculator 2019.1
Probleembeschrijving	<p>AERIUS Calculator 2019 dient – na de eerste release – te worden doorontwikkeld voor een breder toepassingsbereik.</p> <p>AERIUS Calculator is het rekeninstrument dat wordt gebruikt voor het bepalen van de stikstofdepositie door een project of een handeling. AERIUS Calculator versie 2019 die in juli beschikbaar komt is nog niet toepasbaar op stallen met mechanische ventilatie. Ook is deze nog niet toepasbaar in situaties met gebouweninvloed. Voor een breder toepassingsbereik moet Calculator worden doorontwikkeld. Daartoe strekt deze opdracht.</p>
Opdrachtbeschrijving, inclusief omschrijving van het te bereiken resultaat, met tussenproducten	<p>De opdracht bestaat uit 4 onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbetering Calculator 2019: <ol style="list-style-type: none"> a. <i>In ieder geval</i> <ul style="list-style-type: none"> - geschikt maken voor stallen met mechanische ventilatie door toevoeging van de uittreesnelheid en diametergrootte. - onderzoeken of vuistregels mogelijk zijn voor situaties met gebouweninvloed, zodat het toepassingsbereik zo groot mogelijk is. b. <i>Zo mogelijk</i> meenemen van andere verbeteringen (bijv. actuelere habitatkaart, tool voor beweiden/bemesten, eventuele aanpassingen voorkomend uit beleidslijnen rondom toestemmingverlening zonder PAS). De precieze scope wordt met het PvA vastgesteld. <p>Onderdeel 1 wordt uitgevoerd door het RIVM, waarvoor RIVM separaat opdracht krijgt. Als eerste stap maakt RIVM per een plan van aanpak waarin ook is aangegeven op welke termijn dit haalbaar is.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Voorschrijven van gebruik van Calculator in de Regeling: Ten behoeve van een uniforme benadering van stikstofbeoordelingen wordt gebruik van AERIUS Calculator en de bijbehorende documentatie verplicht voorgeschreven in de Regeling Natuurbescherming. Dit wordt uitgevoerd door LNV. 3. Verbetering van de documentatie: Omdat AERIUS wordt voorgeschreven, dient ook de documentatie op orde te zijn. Het gaat om het beschikbaar stellen van een degelijk handboek waarin de werking/ basis en gebruik van Calculator beschreven staat, en het pro-actief ter beschikking stellen van onderliggende gegevens en uitgangspunten. Dit is een vereiste van de Raad van State. Veel is al beschikbaar bij de juli-versie van Calculator in de vorm van factsheets, maar de leesbaarheid en toegankelijkheid kan worden verbeterd. Het PAS-bureau zal worden gevraagd hiervoor een aanpak op te stellen. 4. Opstellen van een beheer en actualisatie plan: Bij het verplicht voorschrijven van het rekeninstrument AERIUS calculator dient ook duidelijkheid geboden te worden over hoe het instrument actueel wordt gehouden. Dat wil zeggen wanneer volgende releases verwacht mogen worden via een voorspelbaar ritme en op welke punten dan aanpassingen kunnen zijn. Voorkomen moet worden dat elk nieuwe inzicht direct moet leiden tot wijzigingen. <p>Planning: Uitgangspunt bij deze opdracht is dat calculator zo snel mogelijk</p>

	<p>een volledig toepassingsbereik krijgt. Dat is leidend voor de planning.</p> <p>Andere zaken (zoals actuele habitatkaarten, presentatiewensen in relatie tot beleidslijnen toestemmingverlening) kunnen worden meegenomen als dit niet leidt tot vertraging.</p> <p>De planning van onderdeel 1 is dus leidend. Dit is afhankelijk van de snelheid van technische ontwikkeling, waarvoor RIVM een plan van aanpak maakt met robuuste planning. Er kan nog geen specifiekere datum worden genoemd dan najaar 2019.</p>
Randvoorwaarden van de opdracht	<p>Voldoende inzetbaarheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzet RIVM (hiervoor komt een PvA) - Inzet PAS bureau: projectleiding; documentatie - Beschikbaarheid klein begeleidingsteam (IenW, IPO, LNV) - CAB wordt gebruikt als afstemmingsgroep <p>Heldere scope van de opdracht. De inhoudelijke scope wordt in het Plan van Aanpak vormgegeven.</p> <p>Buiten de opdracht valt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen van beleidslijnen kaders voor toestemmingverlening. Bijvoorbeeld de vraag hoe rekenresultaten uit Calculator te beoordelen valt buiten deze opdracht. - Uit de opdracht 'toestemmingverlening zonder PAS' (d.d. 8 juli) kunnen wensen volgen ten aanzien van technische tools of wijze van presenteren van resultaten in Calculator/ pdf's. Waar mogelijk worden deze wensen meegenomen in de scope van 2019.1 binnen de randvoorwaarde dat de planning daardoor niet schuift. planning. Identificeren of ontwikkelen van nieuwe wensen over AERIUS calculator (bijvoorbeeld technische tools om toestemmingverlening te vergemakkelijken tav extern salderen of ADC toets) valt buiten de opdracht.
Gevraagde capaciteit ON gedurende de looptijd	<p>LNV heeft namens de partners regie over deze opdracht (0,5 d/w (10)(2e))</p> <p>RIVM krijgt van LNV opdracht tot ontwikkeling van Calculator 2019.1 Dit valt binnen de bestaande AERIUS opdracht (doorontwikkeling). Opdrachtnemer bij RIVM is (10)(2e)</p> <p>Capaciteit RIVM wordt in het PvA RIVM aangegeven (ntb).</p> <p>PAS-bureau krijgt van LNV opdracht om de ontwikkeling van Calculator 2019.1 van projectleiding te voorzien en te begeleiden. Opdrachtnemer is (10)(2e) (proces) en (10)(2e) (inhoudelijk).</p> <p>LNV regelt het besluitvormingsproces.</p>
Benodigde inzet: betrokkenen, hun rol en benodigde capaciteit	<p>Een kleine kerngroep begeleidt de opdracht (0,5 d/w): (10)(2e)</p> <p>(10)(2e)</p> <p>(10)(2e) (IenW), (10)(2e) (LNV), (10)(2e) (RIVM). Deze kerngroepleden stemmen af met hun organisaties.</p> <p>Bredere afstemming vindt plaats in het CAB. De projectleiders PAS bureau verzorgen de agendering. Voorzien wordt 2 overleggen + 2 dagen voor input en afstemming.</p>
Op te leveren producten	<p>Eindproducten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - AERIUS calculator 2019.1 - Gewijzigde Regeling Natuurbescherming (LNV) - Beheer en actualisatieplan AERIUS Calculator (RIVM)

	<ul style="list-style-type: none"> - Communicatie en documentatie: <ul style="list-style-type: none"> o Releasenotes, incl. toepassingsbereik (RIVM) o Motivatie van toepassingsbereik (RIVM) o Leeswijzer (pdf/ evt. gml) (PAS-bureau)* o Handleiding Calculator 2019.1 (RIVM) o Factsheets (RIVM) o Instructie gegevensinvoer AERIUS Calculator 2019.1 (PAS-bureau)* o Nieuwsbericht release C2019.1 (RIVM + PAS-bureau, afgestemd met werkgroep communicatie) o Q&A's (PAS-bureau afgestemd met werkgroep communicatie) <p>* een randvoorwaarde voor het opstellen van deze producten is een beleidsmatig kader voor toestemmingsverlening.</p> <p>Tussenproducten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Offerte en Plan van Aanpak RIVM met planning - Plan van Aanpak ontwikkeling Calculator 2019.1 - Scope van Calculator 2019.1 (wat wordt wel en niet meegenomen in deze versie) - GAT (PAS-bureau)
Afspraken over de communicatie met de opdrachtgever	Opdrachtegever is het Directeurenoverleg stikstof. Met name afspraken over de scope van de opdracht (wat gaat wel en niet mee; irt planning), eventuele scopewijzigingen en voortgang komen terug in het Directeurenoverleg.
Overige belangrijke aspecten	<p>Belangrijkste risico is dat de ontwikkeling van calculator vertraging oploopt door nieuwe wensen tav de functionaliteit of presentatie van Calculator naar aanleiding van voortschrijdend inzicht. Hier zijn raakvlakken met de handreikingen over toestemmingverlening</p> <p>Motivatie voor het toepassingsbereik van het model in relatie tot vuistregels van gebouweninvloed is complex om op te stellen en te begeleiden. Dit vraagt dus extra inspanningen van RIVM, PAS-bureau en LNV.</p> <p>De scope van deze opdracht wordt in principe beperkt gehouden tot het geschikt maken van calculator voor mechanisch geventileerde stallen en vuistregels over de gebouweninvloed. Er wordt gestuurd op tijd. Andere wensen kunnen alleen worden meegenomen als dit past in de planning. De precieze scope wordt in het Plan van Aanpak vastgesteld.</p>

To: (10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e) - DGMO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @mininv.nl
Cc: (10)(2e) @provincie-utrecht.nl; (10)(2e) @provincie-utrecht.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @mininv.nl; (10)(2e) @rvm.nl; (10)(2e) @rvm.nl; (10)(2e) @mininv.nl; (10)(2e) @mininv.nl; (10)(2e) WVL; (10)(2e) @rws.nl
1000
From: (10)(2e) - DGMO
Sent: Wed 7/24/2019 11:19:55 AM
Subject: Voortgang en planning acties Calculator 2019
Received: Wed 7/24/2019 11:19:58 AM
[AERIUS producten bij release Calculator 2019](#)
[Re: Bespreeknotitie toepassingsbereik AERIUS Calculator 2019 - concept 23 juli 2019](#)
[Issue uit GAT - weergave resultaten berekening weg.docx](#)

Allen,

Hierbij wil ik jullie informeren over de voortgang in acties gericht op de release van Calculator 2019:

Uitkomsten gebruikersacceptatietest (GAT)

Gisteren (23 juli, bij RIVM) is Calculator 2019 getest door vertegenwoordigers van rijk en provincies, met als doel te beoordelen of de afgesproken aanpassingen op de juiste wijze zijn doorgevoerd.

Uit de GAT kwamen drie 'issues' naar voren:

- In de viewer in de Calculator stonden nog enkele markers ('vinkjes' in de viewer) die verwezen naar beschikbare 'ontwikkelingsruimte' (dat zal vragen oproepen).
- Met Connect is het mogelijk om analyses uit te voeren op de rekenresultaten. Met Connect kan bijvoorbeeld een vergelijking worden gemaakt van twee rekenbestanden en kan een bestand worden gegenereerd met daarin alleen de verschillen. Gebruik van Connect is ingewikkeld voor veel overheden en daarom is ervoor gezorgd dat dit soort analyses ook kunnen worden uitgevoerd via de gebruikersschil van Scenario. In de GAT bleek echter dat de bestanden met rekenresultaten nu zo groot zijn (als gevolg van rekenen tot nul), dat het niet nog lukt deze analyses via Scenario uit te voeren. Zolang dit (technische probleem) niet is opgelost, zullen gebruikers dus ofwel gebruik moeten maken van Connect zonder Scenario (gebruiksonvriendelijk) ofwel de (verschil)analyses (late) uitvoeren in een GIS programma. Er zijn dus alternatieven, maar die zijn minder gebruiksvriendelijk.
- Voor wegverkeer rekent het rekenmodel niet verder dan 5 km (maximale rekenafstand SRM2). In de GAT bleek echter dat voor een behoorlijk groot gebied voorbij deze 5 km in de viewer ook hexagonen worden getoond waarvoor ogenschijnlijk berekeningen zijn uitgevoerd (ook met markers e.d.). Hiervoor zijn echter geen waarden berekend/bekend. Het is niet gewenst dat deze 'overbodige' hexagonen buiten die 5 km in de viewer worden weergegeven. Roept mogelijk onnodige en ongewenste vragen op over de betrouwbaarheid van het model. Zie bijgevoegde voorbeeld.

Ten aanzien van de berekende deposities zijn geen issues naar voren gekomen. De bovenstaande punten hebben betrekking op de weergave van de rekenresultaten in de viewer van Calculator 2019 en op de gebruiksvriendelijkheid van Scenario/Connect. Het zijn wel punten die opgelost moeten worden en RIVM komt uiterlijk donderdag met een planning hiervoor. Op basis hiervan kan worden bekeken hoe hiermee om te gaan, ook in relatie tot het moment van release van Calculator 2019.

BIJ12 komt nog met een uitgebreid verslag van de GAT van gisteren.

Afstemming precieze tekst toepassingsbereik + release notes

In de notitie voor de IBC is opgenomen dat de beslissing over de precieze formulering van het toepassingsbereik door het directeurenoverleg op 31 juli wordt genomen. Ik heb gisteren, met input van RIVM en direct betrokkenen bij provincies en rijk een conceptnotitie over het toepassingsbereik opgesteld. RIVM voegt daar vandaag nog informatie aan toe en scherpt het nog aan. Vanmiddag zal ik een versie rondsturen naar de direct betrokkenen bij IPO, provincies, rijk en RIVM, en ook naar de volgende juristen (aangedragen door (10)(2e), zie bijgevoegde mail): (10)(2e) en (10)(2e). Vraag aan hen allen is om dan uiterlijk maandagochtend te reageren. Dan kan nog een stuk worden voorbereid voor het directeurenoverleg van 31 juli.

Insteek is dat er een algemene tekst komt met de beschrijving van het toepassingsbereik voor opname in de release notes (documentatie bij de Calculator 2019). De meer (technische) onderbouwing van het RIVM bij het toepassingsbereik wordt dan een apart memo waarnaar kan worden verwezen in de releasenotes (vorm moet nog met RIVM worden besproken).

Het concept van de release notes stuur ik vanmiddag ook aan bovenstaande groep (inclusief juristen), met het verzoek maandagochtend te reageren.

Klaarzetten release AERIUS Calculator 2019

Gisteren in de GAT gaf RIVM aan dat voor hen nog niet duidelijk is welke afspraken zijn gemaakt over het verwijderen van oudere versies van AERIUS Calculator. Bijgevoegde mail van (10)(2e) aan de CAB beschrijft het uitgangspunt (mail 'AERIUS producten bij release Calculator 2019'). Voor RIVM is het belangrijk om deze afspraken bevestigd te krijgen, zo begreep ik gisteren. Technisch gaat het namelijk zo:

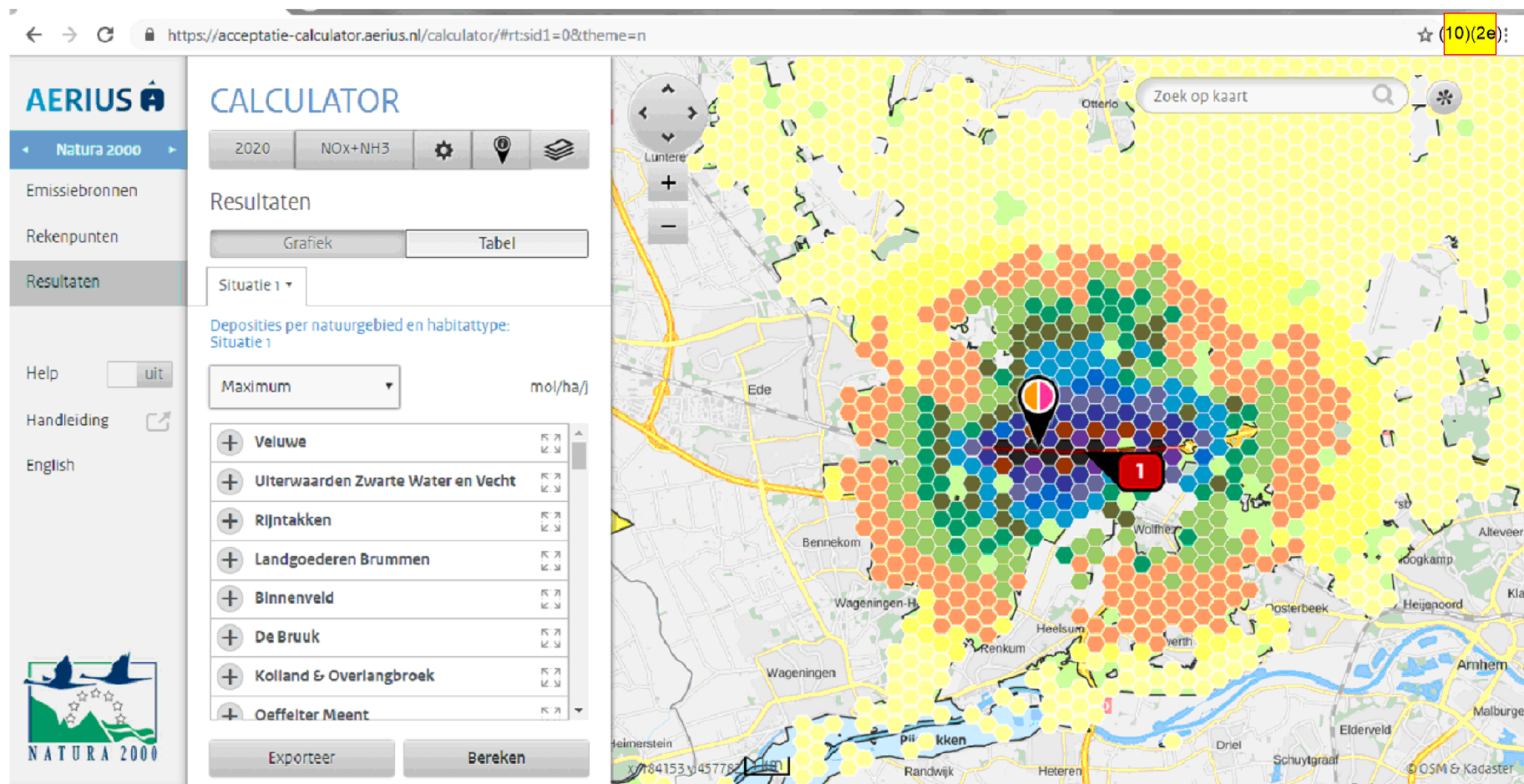
Als duidelijk is dat Calculator 2015 kan vervallen, dan kunnen ze Calculator 2016L op de plek zetten van Calculator 2015 en dan komt er ruimte om Calculator 2019 klaar te zetten (op de huidige plek van Calculator 2016L). Hoe eerder ze dat kunnen doen, hoe minder kans op vertraging van de release als gevolg van afwezigheid van beheerders de komende weken. **Vraag aan jullie**: kunnen de afspraken in bijgevoegde mail worden bevestigd richting RIVM?

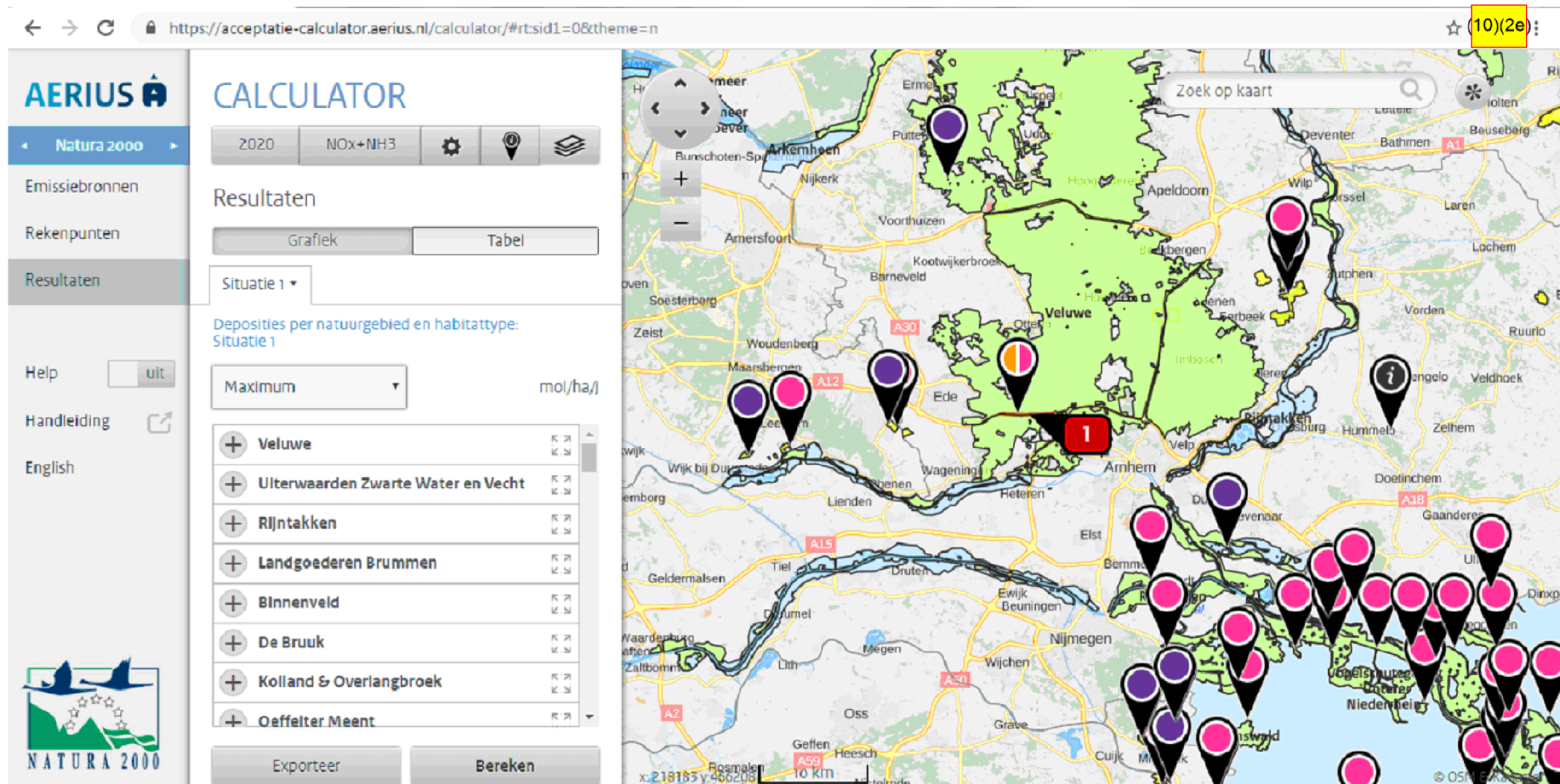
Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

AERIUS

Natura 2000

Emissiebronnen

Rekenpunten

Resultaten

Help ☐ uit

Handleiding

English

CALCULATOR

2020 NOx+NH3 ⚙️ 📍 📄

Resultaten

Grafiek Tabel

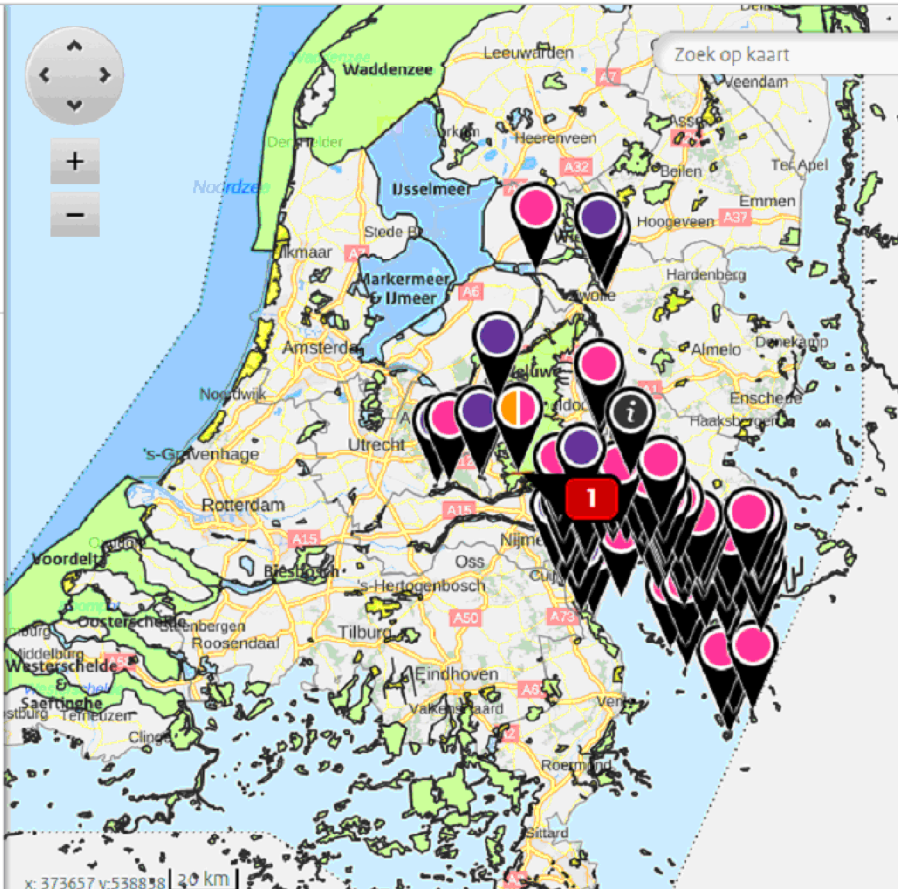
Situatie 1 ▾

Deposities per natuurgebied en habitattype:
Situatie 1

Maximum ▾ mol/ha/j

+	Veluwe	15.71 12.34
+	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	15.71 12.34
+	Rijntakken	15.71 12.34
+	Landgoederen Brummen	15.71 12.34
+	Binnenveld	15.71 12.34
+	De Bruuk	15.71 12.34
+	Kolland & Overlangbroek	15.71 12.34
+	Oeffelter Meent	15.71 12.34

Exporteer Bereken

agenda

Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied

Omschrijving	Interbestuurlijke Commissie Stikstof	
Voorzitter	(10)(2e)	Behandeld door (10)(2e)
Notulist		T 06 (10)(2e) (10)(2e)@minlnv.nl
Vergaderdatum en -tijd	25 juli 2019, 17.00 uur - 18.00 uur	
Locatie	Ministerie van LNV, Zaal 02 (2 ^e etage)	
		Datum 23-jul-2019

Voorafgaand aan het overleg zal er van 16.00 uur tot 16.45 in de Hoetinkzaal bij LNV een presentatie worden gehouden door het RIVM over AERIUS voor de deelnemende partijen aan dit overleg.

Kenmerk
DGNVLG / 19185159
Bijlage(n)

Vergaderpunten

1. Opening en Mededelingen
2. Concept-verslag Interbestuurlijke Commissie d.d. 18 juli (bijlage 1)
3. Ter bespreking: Notitie inzake AERIUS (Bijlage 2)
4. Ter bespreking: Eerste inventarisatie Rijksprojecten en bijbehorende Kamerbrief (in concept) (bijlage 3 en 4)
Het betreft een eerste overzicht zoals nu bekend en gevraagd wordt aan de deelnemers om hier op hoofdlijnen op te reflecteren en commentaar te geven.
5. Aanpak rijksbrede communicatiestrategie (mondeling door (10)(2e))
6. Planning en agenda volgend Bestuurlijk Overleg (4^e week augustus) en volgende MCRS (d.d. 10 september)
7. Rondvraag
8. Sluiting
9. **Ter kennisname:** opdrachten zoals in gang gezet voor cross compliance, toestemmingsverlening, beweiden en bemesten, definitie beheer en onderhoud, VTH, inventarisatie, middellange termijn, schadeclaims, afwegingskader en ontwikkeling AERIUS (bijlage 5 tot en met 15)

To: (10)(2e)@wing.nl]
From: (10)(2e) - DGMo
Sent: Mon 7/29/2019 10:26:43 AM
Subject: FW: Calculator 2019 - toepassingsbereik en releasenotes + aanpak issues uit GAT
Received: Mon 7/29/2019 10:26:43 AM

Ha (10)(2e)

(10)(2e) geeft aan dat provincies mogelijk een punt gaan maken van de begrenzing van berekeningen wegverkeer op 5 km. Hij verwijst daarbij ook naar alinea uit de mail van jou, waarin je de suggestie doet van combinatie van SRM2 en OPS.

Heb jij naar (10)(2e) gereageerd vanuit je RIVM rol?

Groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) [mailto:(10)(2e)@provincie-utrecht.nl]

Verzonden: maandag 29 juli 2019 11:00

Aan: (10)(2e) - DGB

CC: "(10)(2e)@ gelderland.nl" (10)(2e)@ gelderland.nl"; (10)(2e)

Onderwerp: RE: Calculator 2019 - toepassingsbereik en releasenotes + aanpak issues uit GAT

Beste (10)(2e)

Nog een laatste aanvulling:

Wat mij betreft is de 'afbreken op 5 KM' door SRM2 discussie ook nog niet beslecht. Maar in hoeverre men hier een punt van gaat maken durf ik niet te zeggen. (10)(2e) gaf hier nog over mee:

'Toevallig' heb ik met AERIUS UK op dit moment eenzelfde discussie (andere modellen, maar zelfde principe). Daar werken we inderdaad een techniek uit die middels convolutie twee modelresultaten in elkaar laat 'overvloeien' dit zou je ook kunnen toepassing in NL bij SRM2 en OPS. Sterker nog, ik denk dat het dan nog beter is om die techniek toe te passen op OPS korte termijn (uur voor uur) en OPS lange termijn (huidige AERIUS). Dan is dat verhaal van impuls en gebouwinvloed ook zo opgelost.'

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Provincie Utrecht

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Telefoon 06 (10)(2e)

www.provincie-utrecht.nl

Van: (10)(2e)

Verzonden: maandag 29 juli 2019 10:58

Aan: (10)(2e) - DGB <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: "(10)(2e)@ gelderland.nl" (10)(2e)@ gelderland.nl" <(10)(2e)@ gelderland.nl>; (10)(2e)@bij12.nl>; (10)(2e)@ brabant.nl>

Onderwerp: RE: Calculator 2019 - toepassingsbereik en releasenotes + aanpak issues uit GAT

Beste (10)(2e),

Hierbij de stukken met commentaar van (10)(2e) en mijzelf. (10)(2e) is niet gelukt (buiten reikwijdte) en is dus logischerwijze lastig te bereiken.

Ik wil naast deze opmerkingen alvast een winstwaarschuwing meegeven:

1. Er is binnen provincies veel bezwaar tegen de berekening tot 8 decimalen achter de komma. Velen geven de voorkeur aan niet live gaan voordat we een (onderbouwde) afronding hebben. Zij zien live gaan met berekenen op 8 decimalen als een bestuurlijk punt (gezien dan vrijwel alles in Nederland vergunningplichtig wordt, tot het plaatsen van een dakkapel aan toe).
2. Met name gezien bovenstaande punt, maar ook vanwege de beperkingen die de Calculator 2019 mee krijgt, is de kans aanwezig dat de provinciale deelname aan het directeurenoverleg zich niet gemandateerd voelt. Opschaling tot bestuurlijk niveau kan vereist worden.

Verder kreeg ik mee dat de teksten vrij technisch van aard zijn en werd verzocht deze meer leesbaar te maken voor de gemiddelde aanvrager. Er staan ook een aantal voorbeelden van hoe tekst verkeerd gelezen kan worden (zie bijvoorbeeld (11)(1)

(11)(1) in het commentaardeel.

Bij vragen weet je me te vinden.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Provincie Utrecht

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Telefoon 06 (10)(2e)

www.provincie-utrecht.nl

Van: (10)(2e) - DGB <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 24 juli 2019 17:41

Aan: (10)(2e)@provincie-utrecht.nl>; (10)(2e)@bij12.nl' <(10)(2e)@bij12.nl>; (10)(2e)

(10)(2e) @bij12.nl>; (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) @rivm.nl>;
(10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e)
< (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) (WVL) < (10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e)
(10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) @bij12.nl>; (10)(2e)
(10)(2e) @minez.nl>
CC: (10)(2e) @ipo.nl>; (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e)
(10)(2e) @minlnv.nl>

Onderwerp: Calculator 2019 - toepassingsbereik en releasenotes + aanpak issues uit GAT

Allen,

Hierbij informeer ik jullie over het volgende:

Aanpak en planning issues GAT

In mijn mail van vanmorgen gaf ik aan dat uit de GAT enkele issues naar voren zijn gekomen waarvoor RIVM nog met een reactie zou komen hoe en wanneer dit kan worden opgelost. Ik heb vandaag veel contact gehad met (10)(2e) hierover en hij met het ontwikkelteam bij RIVM. (10)(2e) heeft me het positieve nieuws gebracht dat twee belangrijke issues naar verwachting deze week nog kunnen worden opgelost (dus voor de beoogde releasedatum van 1 augustus):

✓ De markers mbt ontwikkelingsruimte kunnen uit de viewer worden gehaald.

✓ De 'overbodige hexagonen' buiten de 5 km van wegen worden niet meer getoond en ook niet opgenomen in de GML.

Oplossen van het issue om gebruik van Connect via Scenario mogelijk te maken voor o.a. vershilanalyses van grote GML bestanden duurt langer. Dat zal pas eind augustus mogelijk zijn, begrijp ik. Zolang dit niet is opgelost, zullen gebruikers dus ofwel gebruik moeten maken van Connect zonder Scenario (gebruiksonvriendelijk) ofwel de (verschil)analyses (laten) uitvoeren in een GIS programma. Er zijn dus alternatieven, maar die zijn minder gebruiksvriendelijk.

Zie de bijgevoegde mail van (10)(2e). Heel fijn dat RIVM op deze korte termijn na de GAT al met oplossingen is gekomen!

Alles ligt dus nog op koers om de releasedatum van 1 augustus te halen!

Releasenotes en toepassingsbereik: graag reactie

Hierbij stuur ik jullie twee notities:

✓ De laatste versie van de beschrijving van het toepassingsbereik. Deze versie heb ik vanmiddag van RIVM gekregen en hierin heb ik in afstemming met RIVM nog tekstueel enkele punten aangepast.

✓ Een concept van de release notes bij AERIUS Calculator 2019

Mijn verzoek aan jullie is om deze te bekijken en uiterlijk maandagochtend 29 juli (voor 12 uur) naar mij te reageren.

Indien mogelijk al eerder.

De reactie op het toepassingsbereik kan dat worden meegenomen in de beslisnotitie voor het directeurenoverleg van 31 juli.

Afgesproken is dat deze stukken ook, voor een juridische check, worden voorgelegd aan (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e). Mijn voorstel is dat deze afstemming loopt via (10)(2e) (afstemming met (10)(2e)) en (10)(2e) (afstemming met (10)(2e)). Het lijkt me ook handig dat jullie deze mail aan hen doorsturen (en toelichten), zodat ze naar jullie kunnen reageren en jullie mij een reactie kunnen sturen waarin hun punten zijn verwerkt. @ (10)(2e) kunnen jullie dat doen?

Mijn beeld is dat de juridische check nu anders is dan eerder verwacht: eerder was het idee dat beoordeeld moest worden of het brede toepassingsbereik verdedigbaar was (meenemen van situaties van gebouwinvloed). Nu is gekozen voor een veilige benadering waarin juist veel situaties buiten het toepassingsbereik zijn gehouden. De juridische check zou m.i. vooral gericht kunnen zijn op de formuleringen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGB

Verzonden: woensdag 24 juli 2019 12:20

Aan: (10)(2e) - BSK; (10)(2e)

CC: (10)(2e) @provincie-utrecht.nl; (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e)
(10)(2e) (WVL)

Onderwerp: Voortgang en planning acties Calculator 2019

Allen,

Hierbij wil ik jullie informeren over de voortgang in acties gericht op de release van Calculator 2019:

Uitkomsten gebruikersacceptatietest (GAT)

Gisteren (23 juli, bij RIVM) is Calculator 2019 getest door vertegenwoordigers van rijk en provincies, met als doel te beoordelen of de afgesproken aanpassingen op de juiste wijze zijn doorgevoerd.

Uit de GAT kwamen drie 'issues' naar voren:

✓ In de viewer in de Calculator stonden nog enkele markers ('vinkjes' in de viewer) die verwezen naar beschikbare 'ontwikkelingsruimte' (dat zal vragen oproepen).

✓ Met Connect is het mogelijk om analyses uit te voeren op de rekenresultaten. Met Connect kan bijvoorbeeld een vergelijking worden gemaakt van twee rekenbestanden en kan een bestand worden gegenereerd met daarin alleen de verschillen. Gebruik van Connect is ingewikkeld voor veel overheden en daarom is ervoor gezorgd dat dit soort analyses ook kunnen worden uitgevoerd via de gebruikersschil van Scenario. In de GAT bleek echter dat de bestanden met rekenresultaten nu zo groot zijn (als gevolg van rekenen tot nul), dat het niet nog lukt deze analyses via Scenario uit te voeren. Zolang dit (technische probleem) niet is opgelost, zullen gebruikers dus ofwel gebruik moeten maken van Connect zonder Scenario (gebruiksonvriendelijk) ofwel de (verschil)analyses (late) uitvoeren in een GIS programma. Er zijn dus alternatieven, maar die zijn minder gebruiksvriendelijk.

✓ Voor wegverkeer rekent het rekenmodel niet verder dan 5 km (maximale rekenafstand SRM2). In de GAT bleek echter dat voor een behoorlijk groot gebied voorbij deze 5 km in de viewer ook hexagonen worden getoond waarvoor ogenschijnlijk berekeningen zijn uitgevoerd (ook met markers e.d.). Hiervoor zijn echter geen waarden berekend/bekend. Het is niet gewenst dat deze 'overbodige' hexagonen buiten die 5 km in de viewer worden weergegeven. Roept mogelijk onnodige en ongewenste vragen op over de betrouwbaarheid van het model. Zie bijgevoegde voorbeeld.

Ten aanzien van de berekende deposities zijn geen issues naar voren gekomen. De bovenstaande punten hebben betrekking op de weergave van de rekenresultaten in de viewer van Calculator 2019 en op de gebruiksvriendelijkheid van Scenario/Connect. Het zijn wel punten die opgelost moeten worden en RIVM komt uiterlijk donderdag met een planning hiervoor. Op basis hiervan kan worden bekeken hoe hiermee om te gaan, ook in relatie tot het moment van release van Calculator 2019.

BIJ12 komt nog met een uitgebreid verslag van de GAT van gisteren.

Afstemming precieze tekst toepassingsbereik + release notes

In de notitie voor de IBC is opgenomen dat de beslissing over de precieze formulering van het toepassingsbereik door het directeurenoverleg op 31 juli wordt genomen. Ik heb gisteren, met input van RIVM en direct betrokkenen bij provincies en rijk een conceptnotitie over het toepassingsbereik opgesteld. RIVM voegt daar vandaag nog informatie aan toe en scherpt het nog aan. Vanmiddag zal ik een versie rondsturen naar de direct betrokkenen bij IPO, provincies, rijk en RIVM, en ook naar de volgende juristen (aangedragen door (10)(2e), zie bijgevoegde mail): (10)(2e) en (10)(2e). Vraag aan hen allen is om dan uiterlijk maandagochtend te reageren. Dan kan nog een stuk worden voorbereid voor het directeurenoverleg van 31 juli.

Insteek is dat er een algemene tekst komt met de beschrijving van het toepassingsbereik voor opname in de release notes (documentatie bij de Calculator 2019). De meer (technische) onderbouwing van het RIVM bij het toepassingsbereik wordt dan een apart memo waarnaar kan worden verwezen in de releasenotes (vorm moet nog met RIVM worden besproken).

Het concept van de release notes stuur ik vanmiddag ook aan bovenstaande groep (inclusief juristen), met het verzoek maandagochtend te reageren.

Klaarzetten release AERIUS Calculator 2019

Gisteren in de GAT gaf RIVM aan dat voor hen nog niet duidelijk is welke afspraken zijn gemaakt over het verwijderen van oudere versies van AERIUS Calculator. Bijgevoegde mail van (10)(2e) aan de CAB beschrijft het uitgangspunt (mail 'AERIUS producten bij release Calculator 2019'). Voor RIVM is het belangrijk om deze afspraken bevestigd te krijgen, zo begreep ik gisteren. Technisch gaat het namelijk zo:

Als duidelijk is dat Calculator 2015 kan vervallen, dan kunnen ze Calculator 2016L op de plek zetten van Calculator 2015 en dan komt er ruimte om Calculator 2019 klaar te zetten (op de huidige plek van Calculator 2016L). Hoe eerder ze dat kunnen doen, hoe minder kans op vertraging van de release als gevolg van afwezigheid van beheerders de komende weken. **Vraag aan jullie:** kunnen de afspraken in bijgevoegde mail worden bevestigd richting RIVM?

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

“De informatie verzonden met dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

Het is mogelijk dat tijdens het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist is overgekomen. Hiervoor kunnen wij geen aansprakelijkheid erkennen. Uitsluitend het door de bevoegde persoon dan wel het bevoegde bestuursorgaan ondertekende papieren document is bindend. Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of volledigheid contact met ons op te nemen”.

To: (10)(2e) DGMo (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) DGMo
Sent: Mon 7/29/2019 10:55:34 AM
Subject: afspraken met (10)(2e) + omgaan met punten provincies
Received: Mon 7/29/2019 10:55:35 AM
FW: [Concept verslag Interbestuurlijke Commissie 25 juli 2019](#)

Ha (10)(2e)

Ik heb (10)(2e) net gesproken over de voorbereiding van de notitie voor het directeurenoverleg. Ik heb hem aangegeven dat ik vandaag reacties verwerk en dat terugleg bij RIVM (samen met de resterende vragen nav de reacties). Morgenochtend bespreek ik het dan met RIVM (10)(2e) en zij leveren dan mij/ons een definitieve versie. Die kan dan aan directeurenoverleg worden voorgelegd. Die versie stuur ik ook naar degenen die hebben gereageerd. Voor een extra tussenstap (RIVM versie eerst weer terugleggen voor reactie en dan versie maken voor directeurenoverleg) lijkt me geen tijd.

Ik heb (10)(2e) ook aangegeven dat (10)(2e) provincies bij hun reactie hebben aangegeven dat provincies een punt kunnen gaan maken over:

- de grens van 5 km bij berekeningen voor wegen
- het opleveren van onafgeronde rekenresultaten
- de beperkingen die Calculator 2019 plaats bij het toepassingsbereik.

(10)(2e) heeft me het verslag van het IBC van donderdag jl doorgestuurd. Daarin staat duidelijk aangegeven wat voorligt in het directeurenoverleg:

(11)(1)

Aan het directeurenoverleg zal de notitie met het toepassingsbereik (waarin reacties zijn verwerkt) worden voorgelegd. Bespreking van de afronding van de rekenresultaten of de 5 km is m.i. niet aan de orde in dit directeurenoverleg (staan los van toepassingsbereik). Vraag is wel even hoe te reageren richting (10)(2e) tav deze punten.

Mijn beeld is dat er bestuurlijk al is afgesproken is om Calculator 2019 vrij te geven en dat als provincies het niet eens zijn met de afronding of de 5 km, dat ze dit dan eerder hadden moeten aangeven.

Groet! (10)(2e)

06 (10)(2e)

valt volledig in 42965

valt volledig in 42965

valt volledig in 42965

valt volledig in 42965

To: (10)(2e) - DGMo (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - DGMo
Sent: Tue 7/30/2019 9:10:29 AM
Subject: FW: Vergadering afgelopen donderdag en De nieuwe Calculator versie en vergunningverlening
Received: Tue 7/30/2019 9:10:30 AM

Ter info

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) @minlnv.nl>
Datum: dinsdag 30 juli 2019 10:07 AM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: Vergadering afgelopen donderdag en De nieuwe Calculator versie en vergunningverlening

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

06 (10)(2e)

Van: (10)(2e)
Verzonden: dinsdag 30 juli 2019 09:07
Aan: (10)(2e)
Onderwerp: Fwd: Vergadering afgelopen donderdag en De nieuwe Calculator versie en vergunningverlening
Verstuurd vanaf mijn iPad
Begin doorgestuurd bericht:

Van: (10)(2e) @minezk.nl>
Datum: 29 juli 2019 om 17:48:09 CEST
Aan: (10)(2e) @minlnv.nl>
Onderwerp: FW: Vergadering afgelopen donderdag en De nieuwe Calculator versie en vergunningverlening

Hoi (10)(2e)

IPO was niet bij de IBC. Ze hebben nog grote zorgen over de livegang, zie hieronder (incl mijn reactie). Is er iemand die hierover met IPO kan overleggen?

Groet (10)(2e)

Van: (10)(2e)

Verzonden: maandag 29 juli 2019 17:47
Aan: (10)(2e) @IPO.Nl>
Onderwerp: RE: Vergadering afgelopen donderdag en De nieuwe Calculator versie en vergunningverlening

Beste (10)(2e)

Dank voor je bericht. In de interbestuurlijke commissie afgelopen donderdag is besloten dat de calculator in beginsel op 1 aug live gaat. Woensdag bespreken we in het directeurenoverleg nog het toepassingsbereik. Daar zit in ieder geval de reikwijdte van gebouwen in (omdat type gebouw weer uitmaakt hoeveel ze uitstoten. Kennelijk). Of daar al jouw onderstaande punten in zitten, zal ik even nagaan. En vooral ook met wie jullie kunnen schakelen over je zorgen. Vanzelfsprekend prima om morgen even contact te hebben. Heb je mn nummer? 06- (10)(2e)

Bijgevoegd de passage uit het verslag van donderdag over de besluitvorming over AERIUS.

Groet (10)(2e)

1. Ter bespreking: Notitie inzake AERIUS (Bijlage 2)

Voorafgaand aan de vergadering heeft er een presentatie plaatsgevonden voor de betrokkenen bij dit overleg door experts van het RIVM over het AERIUS-instrumentarium en op welke wijze men nu toewerkt naar het beschikbaar stellen hiervan op een wijze die recht doet aan de huidige situatie na de uitspraken van de Raad van State. Tevens meldt de voorzitter dat er het directeurenoverleg weer is ingesteld en dat hier de meer technisch inhoudelijke vragen aan de orde komen, dus ook voor het AERIUS instrumentarium.

Er vindt een korte bespreking plaats op basis van de meegezonden notitie. BZK vraagt hoe ver men kan gaan in het detailniveau van de berekeningen en wat dan de consequenties zijn. Er wordt vastgesteld dat deze

consequenties los staan van de berekeningen met dit instrument zelf. Men mag altijd zelf met een beter alternatief komen, maar het betreft hier wel een nuttige service voor deze thematiek. Hier komt naar voren dat AERIUS calculator als best beschikbare kennis op dit moment geldt en dat het streven is dit instrument beschikbaar te stellen voor iedereen.

Door het RIVM wordt aangegeven dat er nog een laatste gebruikerstest plaats vindt en dat bij een positieve uitkomst hiervan tot beschikbaarstelling per 1 augustus aanstaande kan worden overgegaan. Defensie vraagt of er al helderheid is over twee specifieke onderwerpen (verticale uitstoot en emitterende gebouwen). RIVM geeft aan dat de termijn hiervoor nog niet bekend is en zij zich hier niet op vast kan leggen. Ter illustratie: stallen kan waarschijnlijk binnen enkele maanden; gebouwen gaat zeker een half jaar duren.

De voorzitter concludeert dat de nieuwste versie van het AERIUS instrument in principe per 1 augustus openbaar beschikbaar wordt gesteld voor het brede publiek (optie 1 uit de notitie) met dien verstande dat de laatste gebruikerstesten positief verlopen. Het directeurenoverleg wordt gevraagd het toepassingsbereik te definiëren, op voorstel van RIVM.

Naar aanleiding van dit agendapunt geeft het RIVM aan dat deelname aan het DO voor het RIVM meer voor de hand ligt dan deelname aan deze commissie. Tevens is het van belang om een meer heldere rolverdeling tussen opdrachtnemer en opdrachtgever te borgen.

Van: (10)(2e) @IPO.NI>

Verzonden: maandag 29 juli 2019 11:09

Aan: (10)(2e) @minezk.nl>

Onderwerp: Vergadering afgelopen donderdag en De nieuwe Calculator versie en vergunningverlening

Urgentie: Hoog

Beste (10)(2e)

Helaas lukte het mij niet afgelopen donderdag aanwezig te zijn bij het overleg met (10)(2e) e.a.. Ik meende te begrijpen dat **buiten reikwijdte verzoek**, reden waarom ik me even tot jou wendt.

Allereerste ben ik benieuwd hoe het is afgelopen met de calculator, wel of niet beschikbaar stellen. In onze achterban wordt hier zeer verschillend op gereageerd, zeker in verband met de schijnzekerheid die voortvloeit uit het aantal cijfers, achter de komma. Wat mij persoonlijk betreft is voorzichtigheid hier de moeder van de porceleinkast, maar als gezegd, het ligt verdeeld in onze achterban.

Daar krijg ik onderstaande signalen van (in blauw):

Wat is nu de aankomende beslissing?

Het IBC zou eigenlijk afgelopen week over de livegang van AERIUS 2019 beslissen. Echter bleken een aantal zaken nog niet ver genoeg hiervoor uitgewerkt. Daarom is besloten dit neer te leggen in het DG (directeurenoverleg). Daarin zitten namens de provincies (10)(2e) en (10)(2e).

Ik heb met beiden deze week contact gehad en zal volgende week dit agendapunt annoteren voor hen. Overigens gaven zij deze week al aan dat ze zelf neigen naar niet live-gaan omdat ze zich, gezien de discussies en beperkingen van AERIUS 2019 niet gemandateerd voelen door de bestuurders. Ik heb dit overigens gisteren nog eens aan hen gemaïld dat dit door een aantal provincies ook zo gezien wordt i.h.k.v. de 8 decimalen discussie.

Wat zijn de discussiepunten?

Ik geef ze hieronder puntsgewijs in samengevatte vorm weer:

1. de afronding in AERIUS Calculator lag tot nu toe op 0,05 mol/ha/jr en 3/5 km voor infrastructuur. Afgesproken is tussen partijen dat alle PAS/OR zaken uit Calculator worden gesloopt. Dit heeft het RIVM gedaan. Hieruit kwamen twee punten van discussie:

-Calculator rekende altijd al op 8 decimalen achter de komma. Door de 0,05 te verwijderen wordt dat inzichtelijk. Er staat weliswaar 0,00 in de meeste gebieden. Maar de Calculator geeft wel aan dát er op die gebieden effect is. Het zelfde geldt voor de PDF. In de GML staat alles sowieso op 8 decimalen. Door verschillende gremia is al aangeduid dat afronding nodig is. Met 8 decimalen werken levert immers een effect op voor vrijwel letterlijk alles (een enkele auto wordt al relevant). Een onderbouwing voor deze afronding is tot nu toe echter niet geleverd (niet wiskundig, modelmatig, ecologisch of wat dan ook). Slechts de beleidsmatige/vergunningtechnische wens dat er afronding moet zijn. Er zit nog een hele wereld achter die afronding, maar dat is de basis. Idd is ervoor gekozen vooralsnog de PDF eruit te halen, omdat deze op basis van de afronding resultaten geeft die vrijwel zeker tot ongewenste discussies leiden.

-De 3 km afstand is uit AERIUS gehaald voor infrastructuur. Echter de 5km zit er nog in. Dit omdat dit de beperking is die wordt opgelegd door SRM2, hetgeen in de Calculator de depositie voor infrastructuur bepaald. Afkappen op 5 km geeft echter ook gekke resultaten (tot meerdere molen bij hele grote wegen) en staat in sterk contrast tot de 8 decimalen voor de andere bronnen. Uiteraard is I&W/RWS wel fan van de 5 km en levert dit punt discussie.

buiten verzoek

buiten verzoek

4. Tijdens de GAT zijn een aantal tekortkomingen geconstateerd. De meeste zijn relatief snel oplosbaar (zo lijkt het). Maar het vrijkomen van de utils (oa vergelijken GML resultaten) werkt niet met het berekenen tot 8 cijfers achter de komma. Deze utils zijn wel nodig als we geen PDF hebben. Het kan ook zonder utils, maar dat is wel een moeizaam proces met gevoelige stappen.

De provinciale geleding schrok erg van het bericht (*of het klopt hebben wij niet kunnen verifiëren*) dat de nieuwe Calculator-versie geen pdf's genereert maar alleen gml's, waarbij de depositie tot op 8 cijfers achter de komma doorgerekend zijn. Dit werd door de aanwezigen als onwenselijk en onwerkbaar geacht. **Want bij doorrekenen tot 8 cijfers zal zelfs de kleinste emissie wel ergens tot een effect leiden.** Daarnaast is het de vraag in hoeverre aan de 8 cijfers een modelmatige realiteit toekomt; is deze nauwkeurigheid niet veel groter dan de ruis van het depositiemodel?

De verwachting bij de aanwezigen was, dat er rekenkundig zou worden afgerond op 2 cijfers achter de komma. Veel van deze mensen hebben met de dagelijkse praktijk van vergunningverlening te maken. **In feite gingen er zelfs geluiden op dat als dit de Calculator-versie wordt, wij dan liever geen Calculator versie hebben.** We beseffen dat de Raad van State de grenswaarde onverbindend heeft verklaard, maar daarbij heeft zij niet gezegd dat er nooit afgerond zou mogen worden.

Volgens één van de aanwezigen wordt er dinsdag een klap op gegeven. Onduidelijk is in welk gremium dit zal gebeuren. **Maar hierbij een oproep aan degenen die hier direct of indirect bij betrokken zijn om de provinciale zorg bij dit gremium kenbaar te maken.**

(10)(2e)

Het bovenstaande geeft aan dat dit zeer leeft in provinciale kring, en dat wij dus grote reserves hebben bij een live-gang. Mocht hier aan jullie kant anders over gedacht worden, dan stel ik het op prijs wanneer we voorafgaand hieraan hier nog over zouden kunnen spreken.

Bij voorbaat dank,

Groet,

(10)(2e)

Herengracht 23
2511 EG Den Haag

Tel. +31 6 (10)(2e)

Email: (10)(2e) @ipo.nl

 Interprovinciaal Overleg
van en voor provincies

(10)(2e)

Herengracht 23

2511 EG Den Haag

Tel: +31 6 (10)(2e)

Email: (10)(2e) @ipo.nl

Het nieuws van, voor en door provincies ontvangen? Meld je dan nu aan voor de [IPO-Newsroom](#)

[Naar een duurzaam Nederland: bekijk hier wat provincies in de praktijk doen op het gebied van de energietransitie.](#)

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. IPO, the Association of the provinces of the Netherlands, accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e)@minInv.nl]
Cc: (10)(2e)@minInv.nl"; (10)(2e)@minInv.nl]; (10)(2e) - DGMo[(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e)
(10)(2e)@rivm.nl]
From: (10)(2e) - DGMo
Sent: Tue 7/30/2019 11:12:16 AM
Subject: Notitie toepassingsbereik + oplegnota
Received: Tue 7/30/2019 11:12:17 AM
[Nota Directeurenoverleg Toepassingsbereik AERIUS 2019.docx](#)
[Toepassingsbereik AERIUS Calculator 2019 - eindconcept 30 juli 2019.docx](#)

Hoi (10)(2e)

Hierbij het met RIVM afgestemde stuk en de oplegnota/beslisnota.

Dit kan naar het directeurenoverleg.

(10)(2e)

Groet! (10)(2e)

06 (10)(2e)

NB: voor de uiteindelijke publicatie van de notitie bij de release van AERIUS Calculator zullen naar verwachting nog wat laatste redactionele puntje moeten worden doorgevoerd. Daarom is het een eindconcept.

TER ADVISERING

Aan het Directeurenoverleg Stikstof

nota

Toepassingsbereik AERIUS 2019

Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied

Auteur

(10)(2e)
(10)(2e)
T 070 (10)(2e)
(10)(2e) @minInv.nl

Aanleiding:

- Op 5 juli 2019 is in Bestuurlijk overleg (BO) is afgesproken dat AERIUS Calculator 2019 eind juli beschikbaar wordt gesteld.
- Daarbij is voorbehoud gemaakt ten aanzien van de situaties waarvoor deze versie van Calculator kan worden gebruikt (toepassingsbereik). In het BO is afgesproken dat hier de tweede helft van juli door de Interbestuurlijke Commissie (IBC) een beslissing zou worden genomen.
- Vorige week donderdag 25 juli heeft de IBC besloten over de beperking van het toepassingsbereik, waarbij is afgesproken dat de precieze beschrijving van het toepassingsbereik wordt afgestemd in het directeurenoverleg op 31 juli.

Datum

30 juli 2019

Kenmerk

DGNVLG / documentId

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Advies:

- Directeurenoverleg wordt gevraagd in te stemmen met toepassingsbereik zoals beschreven in bijgevoegde notitie.

Kernpunten

- Dit toepassingsbereik is een advies van RIVM en in deze toelichting zijn reacties verwerkt van (inhoudelijk) betrokkenen bij provincies en rijk. Die inhoudelijke afstemming met meerdere betrokkenen is ook de reden waarom het stuk niet eerder kon worden nagestuurd.

Toelichting/duiding:

- Uit de Raad van State uitspraak van 29 juli volgen aandachtspunten ten aanzien van het gebruik van AERIUS Calculator in situaties waar:
  - emissiepunten op of tegen een gebouw liggen en waar de (lucht)wervelingen rond het gebouw het gebouw van invloed

Ontvangen BPZ

kunnen zijn op de verspreiding van de emissies en ook de uiteindelijke deposities.

- emissies met een relatief grote snelheid de schoorsteen verlaten en zich daardoor hoger verspreiden wat ook consequenties heeft voor de deposities.
- Calculator houdt nu nog niet of beperkt rekening met deze situaties. Het RIVM onderzoekt nog hoe hiermee om te gaan in Calculator. Zolang dit onderzoek nog niet is afgerond en (eventuele) aanpassingen in Calculator ten aanzien van deze punten nog niet zijn doorgevoerd, adviseert RIVM om Calculator nog niet te gebruiken in bovenstaande situaties.
- Doel is om zo snel mogelijk te komen tot een Calculator die kan worden gebruikt in alle situaties. Vooruitlopend daarop kan Calculator 2019 nu in ieder geval worden gebruikt voor de situaties waarin bovenstaande aandachtspunten geen rol spelen.
- Voor veel situaties zal zonder meer duidelijk zijn of het past binnen het toepassingsbereik of niet. Maar er zullen situaties zijn waarin dit nader zal moeten worden beoordeeld, mede op basis van de achterliggende technische documenten waarnaar wordt verwezen in bijgevoegde notitie. Er zal uiteindelijk zal per activiteit/project een beoordeling moeten plaatsvinden of deze versie van Calculator wel of niet kan worden gebruikt.

Toepassingsbereik AERIUS Calculator 2019

Eindconcept 30 juli 2019

Inleiding

AERIUS Calculator 2019 is het rekeninstrument voor het bepalen van de stikstofdepositie door een project of andere handeling.

Uit de uitspraak van Raad van State van 29 mei 2019¹ volgt dat bij gebruik van AERIUS Calculator moet worden ingegaan op de bezwaren dat AERIUS Calculator niet of minder geschikt is voor depositieberekeningen op korte afstand van de bron, omdat de uittreedsnelheid en brondiameter niet kunnen worden ingevoerd, en een gebouwmodule² ontbreekt.

In AERIUS Calculator 2019 wordt rekening gehouden met de stijging van de emissies als gevolg van de warmte-inhoud (thermische pluimstijging), maar wordt nu nog geen rekening gehouden met de stijging van de emissies als gevolg van de uittreedsnelheid (pluimstijging door impuls³). De hoogte van de pluim is van invloed op de berekende deposities. RIVM ontwikkelt momenteel een nieuwe versie van AERIUS Calculator waarin rekening kan worden gehouden met de pluimstijging door impuls.

Wanneer een emissiebron zich op of nabij een gebouw bevindt, kan het gebouw invloed hebben op de verspreiding van de emissies en de berekende deposities. In AERIUS Calculator 2019 is geen rekening gehouden met dit effect. Over de invloed van een gebouw op de deposities is nog weinig bekend en RIVM is voornemens dit nader te onderzoeken.

Door het ontbreken van pluimstijging door impuls en gebouwinvloed kan gebruik van AERIUS Calculator 2019 in bepaalde situaties leiden tot een over- of onderschatting van de deposities.

---

¹ <https://www.raadvanstate.nl/@115602/201600614-3-r2/>. De raad van state uitspraak richt zich weliswaar alleen op gebruik van AERIUS Calculator voor berekening van de depositiebijdragen voor de vergunningen voor veehouderijen die in de uitspraak aan de orde waren, maar kunnen ook relevant zijn voor gebruik van AERIUS Calculator in andere situaties.

² Rekenregels voor de invloed van een gebouw op de verspreiding van de emissiebron op/nabij het gebouw.

³ Doordat de emissies met een bepaalde snelheid de schoorsteen verlaten is sprake van een impuls en daardoor stijgen de emissies nog een stukje verder. De uittreedsnelheid wordt onder meer bepaald door de diameter van de schoorsteen en het de hoeveelheid lucht die door de schoorsteen wordt geëmitteerd (debiet).

Inperking toepassingsbereik

Zolang de benodigde aanpassingen in AERIUS Calculator om pluim stijging door impuls en gebouwinvloed in rekening te brengen niet zijn doorgevoerd, is er voor gekozen om de volgende emissiebronnen voortsnog buiten het toepassingsbereik van AERIUS Calculator 2019 te houden (en voor deze emissiebronnen AERIUS Calculator 2019 dus nog niet te gebruiken):

- Emissiebronnen waarbij sprake is van een mechanische ventilatie en een verticale uitstroom van de emissies⁴, en waarbij de warmte-inhoud van de emissie gering is⁵. Bij deze bronnen kan de pluimstijging door impuls (uitreedsnelheid) maatgevend zijn ten opzichte van de thermische pluimstijging.
- Emissiebronnen op of nabij vrijstaande gebouwen⁶ waarvan de schoorsteenhoogte minder is dan 2,5 maal de maximale hoogte van het relevante gebouw en waarvoor de depositiebijdrage wordt berekend op een rekenpunt binnen 3 kilometer afstand van de emissiebron⁷.

Consequenties

In AERIUS Calculator 2019 worden verschillende sectoren onderscheiden. Voor deze sectoren zijn de mogelijke consequenties van de beperking van het toepassingsbereik aangegeven:

- Voor emissiebronnen in de sector landbouw (stalemissies) kan de pluimstijging door impuls maatgevend zijn ten opzichte van de thermische pluimstijging (bronnen met mechanische ventilatie, een verticale uitstroom en een geringe warmte-inhoud betreffen veelal stallen). Indien pluimstijging door impuls maatgevend is, dan vallen deze stallen buiten het toepassingsbereik.
Bij stallen zal in beginsel ook sprake zijn van een gebouwinvloed en daarmee vallen stallen (ook wanneer pluimstijging door impuls niet maatgevend is) buiten het toepassingsbereik wanneer de effecten worden berekend op rekenpunten (Natura 2000-gebieden) binnen 3 kilometer van de bron.
- Voor emissiebronnen in de onderstaande sectoren zal de pluimstijging door impuls in beginsel verwaarloosbaar zijn, maar kan mogelijk sprake zijn van een gebouwinvloed. Als sprake is van een gebouwinvloed, dan vallen deze bronnen buiten het toepassingsbereik wanneer de effecten worden berekend op rekenpunten (Natura 2000-gebieden) binnen 3 kilometer van de bron.
  - energie
  - wonen en werken
  - industrie

⁴ Ook situaties waarin de uitstroomopening is voorzien van een regenkap vallen hier onder.

⁵ De warmte-inhoud is afhankelijk van het debiet en de temperatuur van de lucht die naar buiten wordt geëmitteerd. Als er niet of nauwelijks verschil is tussen de emissietemperatuur en de (gemiddelde) temperatuur in de buitenlucht, dan is er niet of nauwelijks sprake van warmte-inhoud. Pluimstijging door warmte-inhoud wordt ook wel thermische pluimstijging genoemd. Illustratie van hoe hiermee kan worden omgegaan: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/geur/vragen-antwoorden/stacks/invloed/>.

⁶ De handreiking van het Nieuw Nationaal Model geeft een typering van situaties van emissiebronnen op of nabij een gebouw waarin een gebouw invloed heeft: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/regelgeving/wet-milieubeheer/beoordelen/koppeling/nieuw-nationaal/handreiking-nieuw/handreiking-nieuw-0/10-3-keuze-invoer/>

⁷ Bij het bepalen van de stikstofdepositie op relevante hexagonen met stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten op meer dan 3 km van de emissiebron kan worden verwacht dat geen gebouwinvloed optreedt.

- Voor emissiebronnen in de onderstaande broncategorieën is de thermische pluimstijging (door de warmte inhoud) in beginsel maatgevend en is geen sprake van gebouwinvloed. Voor deze bronnen verandert het toepassingsbereik in beginsel niet.
  - mobiele werktuigen
  - railverkeer
  - luchtvaart
  - scheepvaart
  - wegverkeer.

Uiteindelijk zal per specifieke situatie moeten worden bepaald of deze binnen het toepassingsbereik valt, en gebruik kan worden gemaakt van AERIUS Calculator 2019.

Nadere inhoudelijke toelichtingen op begrippen

Gebouwinvloed

Een gebouw heeft invloed op de luchtstromen: er ontstaan wervelingen rond het gebouw (turbulentie). Deze wervelingen kunnen de verspreiding van de emissies uit de bron op of nabij het gebouw beïnvloeden en daarmee ook de concentraties. Ook kunnen deze wervelingen van invloed zijn op de effectieve depositiesnelheid (de snelheid waarmee de concentraties neerslaan op het oppervlak).

Wanneer een gebouw van invloed is op de concentratie- en depositiebijdragen van emissies uit een bron op of nabij dit gebouw, is sprake van gebouwinvloed. Er is sprake van een gebouweffect wanneer de schoorsteenhoogte minder is dan 2.5 maal de maximale hoogte van het relevante gebouw. Een typering van de situatie waarin een gebouw invloed heeft volgt uit de handreiking Nieuw Nationaal Model [4].

Reikwijdte gebouwinvloed tot op 3 km

Uit diverse studies en onderzoeken blijkt dat de gebouweffecten optreden binnen een bepaalde afstand van de bron. Daarbij noemen de studies verschillende criteria:

- Op een afstand groter dan 10 maal de grootste gebouwmaat (lengte, breedte of hoogte) is de gebouwinvloed in veel gevallen te verwaarlozen [1]
- De invloed van een gebouw reikt tot maximaal 1 tot 3 kilometer [2]
- Bij gebouwen lager dan 7 meter en emissiepunten kleiner dan 7 meter is de gebouwinvloed op een afstand van meer dan 2 kilometer nihil [3]

Op basis hiervan kan verwacht worden dat gebouwinvloed in ieder geval niet meer optreedt op meer dan 3 kilometer afstand van het gebouw.

Referenties:

- 1: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/regelgeving/wet-milieubeheer/beoordelen/koppeling/nieuw-nationaal/handreiking-nieuw/handreiking-nieuw-0/10-3-keuze-invoer/5-3-1/>
- 2: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/regelgeving/wet-milieubeheer/beoordelen/koppeling/nieuw-nationaal/paarse-boekje/>
(document: "Beschrijving rekenmodule voor de invloed van een gebouw op de verspreiding van een rookpluim")
- 3: https://www.aerius.nl/files/.../kema_rapport_vergelijking_nnm-ops_januari_2013.pdf

Uittreedsnelheid/brondiameter

Bij verspreidingsberekeningen wordt onderscheid gemaakt tussen thermische pluimstijging en pluimstijging door impuls:

- De thermische pluimstijging is afhankelijk van de warmte-inhoud. Deze warmte-inhoud is afhankelijk van het debiet en de temperatuur van de lucht die naar buiten wordt geëmitteerd. Als er niet of nauwelijks verschil is tussen de emissietemperatuur en de (gemiddelde) temperatuur in de buitenlucht, dan is er niet of nauwelijks sprake van warmte-inhoud.
- De pluimstijging door impuls is afhankelijk van de uittreedsnelheid. De uittreedsnelheid wordt onder meer bepaald door de diameter van de schoorsteen en het de hoeveelheid lucht die door de schoorsteen wordt geëmitteerd (het debiet). Bij horizontale uitworp vindt geen pluimstijging door impuls plaats, of is het volledig

onzeker wat deze bedraagt. Bij schuine uitworp is enkel de verticale component van de snelheid relevant.

Bij modellen die rekening houden met zowel de thermische pluimstijging als de pluimstijging door impuls geldt dat de meest dominante van beiden wordt gekozen. Dat zal in veel situaties de thermische pluimstijging zijn (pluimstijging door warmte inhoud). AERIUS Calculator 2019 houdt rekening met deze thermische pluimstijging. AERIUS Calculator 2019 houdt geen rekening met de pluimstijging door impuls.

Bronnen waar de pluimstijging door impuls dominant kan zijn ten opzichte van de pluimstijging door warmte-inhoud zijn bronnen met zowel een beperkte warmte inhoud (van de emissies), als een mechanische ventilatie en een verticale uitstroom (ook wanneer de uitstroomopening is voorzien van een regenkap). Situaties waarvoor dit geldt zullen met name emissiebronnen in stallen zijn. Deze situatie kan bijvoorbeeld ook voorkomen bij emissiebronnen waar sprake is van een biobed of emissie met warmte terugwinning.

To: (10)(2e) - DGMO (10)(2e) @minienw.nl]
From: - DGMO
Sent: Tue 7/30/2019 11:35:12 AM
Subject: Reactie vragen IPO
Received: Tue 7/30/2019 11:35:12 AM
[Reactie vragen IPO.docx](#)

To: (10)(2e) - DGMo(10)(2e)@minienw.nl(10)(2e) -
DGMo(10)(2e)@minienw.nl
From: (10)(2e) - DGMo
Sent: Tue 7/30/2019 12:18:11 PM
Subject: FW: Reactie vragen IPO
Received: Tue 7/30/2019 12:18:00 PM
[Reactie vragen IPO-.docx](#)

Ter info.

Het idee is u dat er een directeur o.i.d. vanuit LNV contact opneemt met (10)(2e).

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK

Verzonden: dinsdag 30 juli 2019 13:17

Aan: (10)(2e)@minlnv.nl>

Onderwerp: Reactie vragen IPO

Hoi (10)(2e)

Hierbij.

Ik hoor graag van je of er nog verdere actie/onderbouwing nodig is!

Groet.

(10)(2e)

To: (10)(2e) @bij12.nl; (10)(2e) @minlnv.nl; (10)(2e)
(10)(2e) @ipo.nl; (10)(2e) DGMol (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e)
Sent: Mon 8/12/2019 3:16:25 PM
Subject: Agenda en stukken Afstemmingsoverleg bevoegd gezagen
Received: Mon 8/12/2019 3:17:54 PM
[Presentatie voortgang Aanpak Stikstof augustus.pptx](#)

Beste allemaal,

Aangezien wij hier ook redelijk worden opgegeten door voorbereiding BO en directeurenoverleg, hierbij vrij laat een agenda en stukken, waarbij de stand van zaken waarschijnlijk niet 100% klopt. Dit is wat ik weet, maar heb het niet met alle trekker kunnen doorspreken, dus even een disclaimer ??.

Ook niet helemaal scherp meer wat de agenda voor morgen precies is, maar volgens mij:

1. Stand van zaken governance programma
2. Stand van zaken projecten
3. Afronding financiën (vervolgafspraken)
4. Voorbespreking BO

Verder heb ik doorgekregen dat het stuk van RIVM over AERIUS Calculator vanavond wordt rondgestuurd ter afstemming.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van
Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

Voortgangsbespreking Aanpak Stikstof

Augustus 2019

buiten verzoek

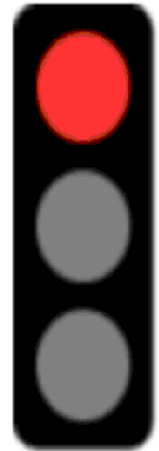

Project AERIUS Calculator 2019 (zonder PAS)

Stand van zaken en planning:

- In het BO van 5 juli is akkoord gegeven op de planning en insteek van AERIUS Calculator 2019.
- In het Interbestuurlijke Directeurenoverleg van 31 juli is het toepassingsbereik vastgesteld.
- Op 8 augustus is gecommuniceerd dat AERIUS Calculator niet live kan. Op 14 augustus komt het RIVM met een notitie met oplossingen om alsnog live te kunnen.
- Staat op rood omdat onduidelijk is hoe we nu verder moeten.

buiten verzoek

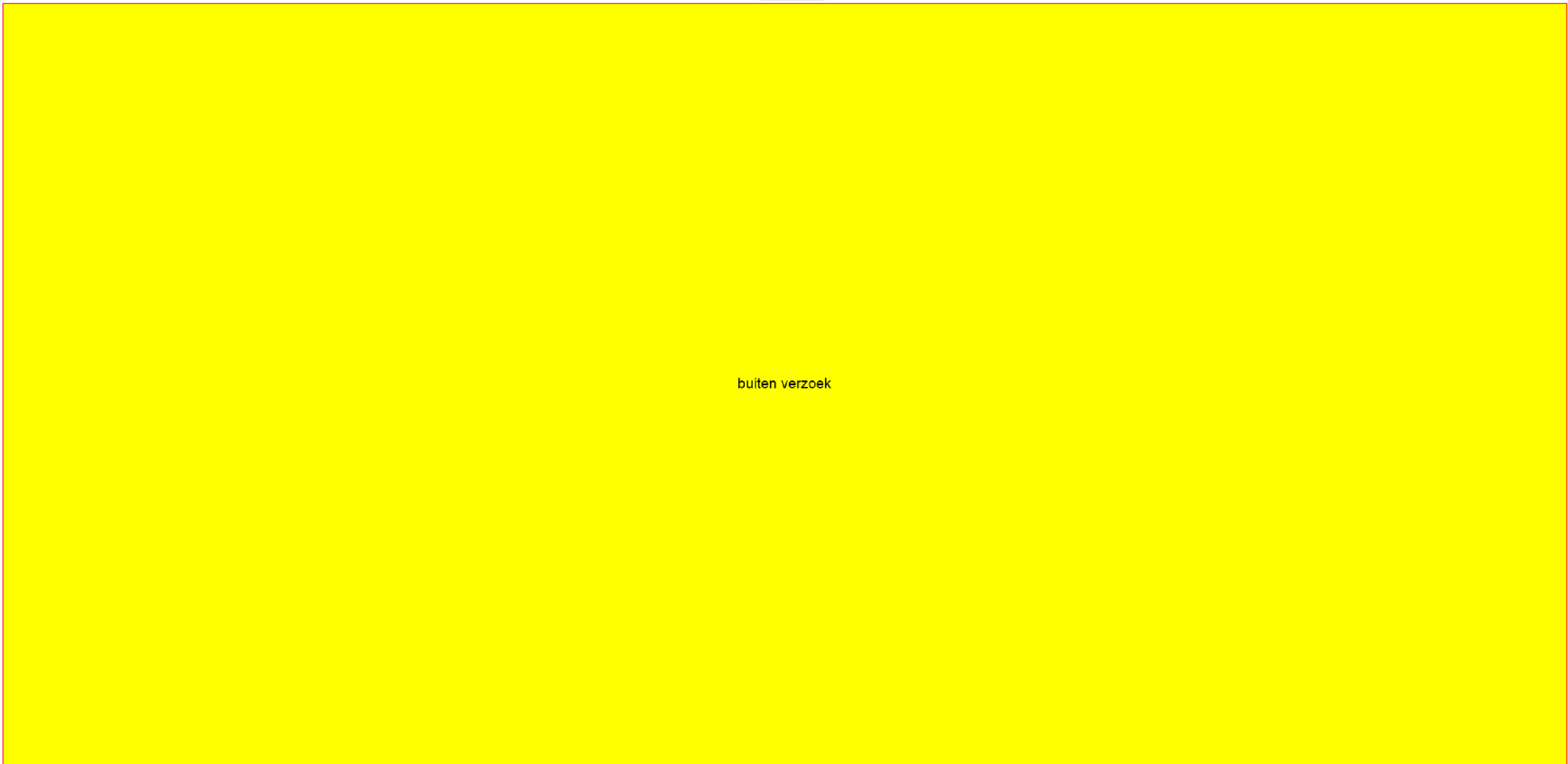

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek